

O k t o b a r

DOGADAJI OPŠTEG KARAKTERA

1. oktobar
- Američka 5. armija zauzela Napulj.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito upozorio GS NOV i PO za Hrvatsku na nedostatke Proklamacije ZAVNOH-a od 20. septembra 1943: u njoj je trebalo naglasiti da se garanjuje sloboda i ravnopravnost italijanske manjine; nju je morao da potpiše AVNOJ, a predsedništvo ZAVNOH-a da supotpise.
2. oktobar
- Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito uputio vlasti SSSR-a depešu povodom predstojeće Moskovske konferencije ministara inostranih poslova SAD, V. Britanije i SSSR-a. U depeši se kaže: • Prvo. Mi ne priznajemo ni jugoslovensku vladu ni kralja u inostranstvu, zato što oni dvije i po godine i sada podržavaju saradnika okupatora, izdajnika Dražu Mihailovića i zbog toga nose svu odgovornost za to izdajstvo nad narodima Jugoslavije. Drugo. Mi nećemo dozvoliti da oni dođu u Jugoslaviju, jer bi to značilo građanski rat Treće. Govorimo u ime ogromne većine naroda da on želi demokratsku republiku koja se oslanja na narodnooslobodilačke odbore. Četvrto. Jedino zakonita vlada u sadašnje vrijeme jesu narodnooslobodilački odbori, na čelu sa Antifašističkim vijećem».
 - U Bariju (u Italiji) osnovana Baza NOVJ. sa zadatkom: da organizuje prijem oružja, opreme i hrane iz savezničke pomoći i njihov prenos u Jugoslaviju; da prihvati internirane Jugoslove i desetine hiljada Istrana i primorskih Slovenaca koji su bili u italijanskoj vojsci i obezbedi im povratak u otadžbinu i stupanje u NOVJ; da se stara o smeštaju ranjenika koji su pristizali iz Jugoslavije, kao i o svim zbegovima na savezničkoj teritoriji.
3. oktobar
- Na teritoriji Dolenjske i Notranjske, po naredenju VS NOV i POJ, formiran 6. korpus NOVJ, u čiji su sastav ušle 14., 15. i 18. divizija NOVJ.
5. oktobar
- Naredbom vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita formiran 1. proleterski udarni korpus NOVJ. (Korpus je do sredine novembra 1943. pod svojom komandom imao samo 1. proletersku udarnu diviziju NOVJ, a tada su u njegov sastav ušle i 6. divizija NOVJ i 13. proleterska NOU brigada »Rade Končar«.)
 - Naredbom vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita preimenovani: 1. bosanski udarni u 3. udarni korpus NOV.T; 2. bosanski udarni u 5. udarni korpus NOVJ; 1. hrvatski u 4. korpus NOVJ; 2. hrvatski u 6. korpus NOVJ i 6. korpus u 7. korpus NOVJ.
6. oktobar
- U Sloveniji, po naredenju VS NOV i POJ, formirana 30. divizija NOVJ¹, u čiji su sastav ušle 17. NOU brigada »Simon Gregorčić«, 18. NO (soška, kasnije bazovlška), 19. NO brigada »Srećko Kosovel i 20. NO (soška) brigada.
 - U Sloveniji, po naredenju VS NOV i POJ formirana 31. divizija NOVJ¹, u čiji su sastav ušle 3. NOU brigada »Ivan Gradnik«, 7. NOU brigada »France Prešern« i 16. NOU brigada »Janko Premrl Vojko«.
7. oktobar
- Komandant nemačkog 21. brdskog armijskog korpusa naredio da se jedinice 118. I 279. divizije prikupe za operaciju Balkanšluht protiv glavnine 2. udarnog korpusa NOVJ 1 italijanske divizije »Venecija« u dolini Lima I Tare.
- VS NOV i POJ izdao naredbu da se u Dalmaciji formiraju 19., 20. i 26. divizija i 8. korpus NOVJ i rasformiraju Stab 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske i Stab Kninskog sektora.
- H. oktobar
- VS NOV i POT izdao uputstvo sanitetskim i vojno-političkim rukovodiocima u vezi sa pravilnim prihvatom i uzdizanjem novodošlih lekara.
- Formirana kao Gorljka divizija; ubrzo dobila naziv: 27. divizija NOVJ. zatim. 22. decembra na 7. kv 32 divlzlja NOV.T. Krajem januara 1944 preimenovana u 30. diviziju NOVJ
 - Formirana kao Trirlavška divizija; ubrzo dobila naziv: 28. divlzlja NOVJ, a 5. decembra 1943. preimenovana u 31. diviziju NOVJ.

1943. oktobar

DOGAĐAJI OPSTEG KARAKTERA

oktobar 1943.

1. oktobar
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito uputio pismo delegatu CK KPJ i VS NOV i POJ u Makedoniji: ističe da ne treba stvarati balkanski štab, već ukazivati pomoć narodnooslobodilačkim pokretima u susudnim zemljama.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito uputio GS NOV i PO za Srbiju direktivu o daljem vojno-političkom radu; rušiti komunikaciju Skoplje — Niš — Beograd i onemogućiti izvlačenje nemačkog ratnog materijala; sa četnicima Draže Mihailovića ne sklapati nikakav sporazum, a njihove vode raskrinkavati; za I. i 2. proletersku NOU brigadu mobilisati nove borce; naše snage koncentrisati na najpodesnjim mestima, kako bi se razoružali Nemci ili Bugari itd.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito uputio Stabu 2. udarnog korpusa NOVJ direktivu o osnovnim zadacima, likvidirati četnike; potpuno razoružati italijanske jedinice ili ih pridobiti da se pod našom komandom zajednički bore protiv neprijatelja: stvarati NO odbore i učvrstiti narodnu vlast; vršiti mobilizaciju na celoj teritoriji koja je pod kontrolom naših jedinica. Pored toga, u direktivi je iznet i plan o prenošenju ležišta dejstava NOVJ u Srbiju i Makedoniju; saopštava da se upućuje na sektor korpusa 5. udarna divizija NOVJ radi dejstava u Sandžaku, te da se ista privremeno stavlja pod njegovu komandu.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito pohvalio 6. istočnobosansku NOU brigadu za primerno junaštvo I Izdržljivost u toku bitke na Sutjesci i pri odbrani Tuzle.
10. oktobar
- U s. 2ivincama (kod Tuzle), po naređenju VS NOV 1 POJ, formirana 27. udarna divizija 3. udarnog korpusa NOVJ, u čiji su sastav ušli: 2. krajiska udarna, 17. majevička i 18. hrvatska (bosanska) brigada i Birčanski i Romanljski NOP odred. (Formirana je kao 3. udarna divizija 3. udarnog korpusa NOVJ. a od 17. oktobra nosi naziv: 27. udarna divizija NOVJ.)
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredbom pohvalio borce, komandire 1 političke komesare 4. proleterske (crnogorske) udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ i vojнике 2. bataljona 83. puka italijanske partizanske divizije »Venečij«- za izvanrednu požrtvovanost u žestokim višednevnim borbama pri oslobođenju i odbrani Kolašina.
12. oktobar
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito pohvalio 4. dalmatinsku (splitsku) brigadu 9. divizije NOVJ koja se istakla u borbama za odbranu Splita.
13. oktobar
- Italijanska vlada objavila rat Nemačkoj.
 - VS NOV i POJ upozorio Stab 3. udarnog korpusa NOVJ na budnost: sprečavati infiltraciju špijuna u jedinice Narodnooslobodilačke vojske.
 - VS NOV i POJ naredio Stabu 1. proleterske udarne divizije NOVJ da u sadejstvu sa 10. udarnom divizijom NOVJ napadne Travnik.
14. oktobar
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu kojom se u Livnu pri VS NOV i POJ formira Prva vazduhoplovna baza i određuju njen Stab i njeni zadaci.
 - Generalni sekretar KPJ Josip Eroz Tito uputio preko Štaba 3. udarnog korpusa NOVJ političkom komesaru 17. udarne divizije NOVJ direktivu o odnosima PK KPJ za Bosnu i Hercegovinu s partijsko-političkim organima Narodnooslobodilačke vojske.
- Oktobar s.
- U Peškopeji (Albanija) balisti opkolili u kasarni Sarplaninskog NOP odreda i jednu albansku partizansku (ljumsku) četu. Posle dvodnevnih borbi balisti su odbijeni, uz neznatne gubitke, a kasarna i grad su deblokirani. Odred se potom prebacio ka Debru.
17. oktobar
- VS NOV 1 POJ izdao naredbu o organizaciji ekonomске službe u NOV i POJ. Sudaran je svim intendantskim organima izdato uputstvo o postupku pri snabdevanju.
 - Po naređenju VS NOV i POJ 10. slavonska divizija preimenovana u 28. diviziju NOVJ.
 - Na ostrvo Vis saveznici dopremili brodovima: 200 tona hrane, 10 tona sanitetskog materijala, 10 tona benzina i nafte, 30.000 pari odeće, 10.000 pušaka, 100 mitraljeza, fi topova, 100 tona municije i 6 radio-stanica za potrebe jedinica NOV i POJ.
18. oktobar
- VŠ NOV i POJ i AVNOJ objavili protestnu izjavu povodom četiri bombardera »Liberatora« koje je vlada SAD predala izbegličkoj vladu Kraljevine Jugoslavije. U izjavi se, pored ostalog, kaže: »U Jugoslaviji postoji samo jedno oružana snaga koja

vodi već dve godine borbu protiv okupatora, a to je Narodnooslobodilačka vojska S druge strane, ministar jugoslovenske vlade Draža Mihailović zauzima neprijateljski stav prema Narodnooslobodilačkoj vojsci i sarađuje s okupatorom i do danas nije praktički pokazao ma kavu pomoći saveznicima u borbi protiv okupatora. Pošto je Amerika uručila aparate predstavnicima vlade koja nema nikakve veze s našom oslobodilačkom borbom, nama je taj čin nerazumljiv i smatramo da se ovaj akt protivi principima izraženim u Atlantskoj povelji-. U izjavi se traži da KP NOV predaju oružje i brodovi koje je Italija zaplenila aprila 1941.

- VS NOV i POJ izdao naredbu o formiranju Štaba Mornarice NOVJ (koji je formiran 24. oktobra).
- 19. oktobar**
- U Moskvi otpočela konferencija ministara inostranih poslova SAD. V. Britanije i SSSR. Na njoj je zaključeno da se uspostavi nezavisna Austrija, demokratizuje Italiju, ukinu sve fašističke organizacije u svetu i kazne ratni zločinci, kao i da se sporna pitanja pojedinih državnih granica reše posle rata. Po završnoj konferenciji, 30. oktobra, izdato je zajedničko zvanično saopštenje (pod nazivom »Moskovska deklaracija«).
- 20. oktobar**
- It Karbonari (kod Barija, u Italiji), od interniranih rodoljuba i zarobljenih boraca NOVJ iz Slovenije, Hrvatske i Crne Gore, formirana 1. prekomorska brigada NOVJ.
- 21. oktobar**
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio Štabu 2. udarnog korpusa NOVJ da svoja operativna dejstva orijentiše prema Srbiji, kao trenutno najvažnijem strategijsko-političkom cilju.
 - U Jajcu, na svečanosti povodom predaje diploma slušaocima kursa Oficirske škole NOVJ, kojoj su prisustvovali članovi VŠ NOV i POJ, delegati savezničke vojne misije akreditovane pri Vrhovnom štabu i predstavnici narodnooslobodilačkih masovnih organizacija, vrhovni komandant NOV I POJ Josip Broz Tito održao govor. Slušaocima su potom predali diplome, a prvoj trojici predali i automate s ugraviranim posvetom: da im je to dar od Vrhovnog komandanta
- 22. oktobar**
- VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku da organizuje dezinfekcijske stanice na komunikacijskim čvorovima radi suzbijanja pegavog tifusa kod jedinica i stanovništva, a sutradan mu dostavio i uputstvo o formiranju tih stanica.
 - VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku da sadejstvuje s jedinicama GŠ NOV i PO za Sloveniju i da im, u slučaju potrebe, obezbedi odstupanje na oslobođenu teritoriju u Hrvatskoj.
- 23. oktobar**
- U Sidneju (u Australiji), na konferenciji jugoslovenskih iseljenika, osnovan Savez jugoslovenskih iseljenika u Australiji.
- 25. oktobar**
- Jedinice Crvene armije osloboidle Dnepropetrovsk.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito uputio štabovima 2. i 3. udarnog korpusa i 5. udarne divizije NOVJ direktivu da usklade borbena dejstva u dolini r. Lima i r. Uvea.
 - Delegat VŠ NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo izvestio vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita o situaciji u zapadnoj Makedoniji; da su neprijateljske snage u rejonu Debra i Piškopeje razbijene; da se Debar nalazio u rukama jugoslovenskih 1. albanskih partizana; da su Kičevo zauzele nemačke snage i albanski nacionalisti (balisti).
- 27. oktobar**
- VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku da na oslobođenu teritoriju pozove sve domobranske avijatičare koji su izrazili soremnost da pređu na stranu NOP-a.
 - VS NOV i POJ odobrio Glavnom štabu NOV i PO za Hrvatsku da iz sastava 6. korpusa NOVJ uputi po jednu brigadu u Bosnu i 2. umberak i da s nemačkim predstavnicima pregovara o razmeni zarobljenika.
- 28. oktobar**
- Delegat CK KP.T Svetozar Vukmanović Tempo izvestio generalnog sekretara KPJ Josipa Broza Tita da održava terensku vezu s centralnim komitetima komunističkih partija Bugarske i Grčke, da je privremeno prekinuta radio-veza s rukovodstvom NOP-a Albanije zbog toga što je u Albaniji propalo 11 radio-stanica i da su u Bugarskoj otvorele akcije malih partizanskih odreda.
- 29. oktobar**
- U nemačkoj Vrhovnoj komandi održan sastanak šefova vojnih štabova pod rukovodstvom Adolfa Hitlera, na kome je doneta odluka »o jedinstvenom vođenju borbe protiv komunizma na Jugoistoku, u prvom redu u Jugoslaviji, zatim u Grčkoj I Albaniji«.

1943. oktobar

BOSNA I HERCEGOVINA

oktobar 1943.

- <0. oktobar — VS NOV 1 POJ naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da 13. proletersku NOU brigadu Rade Končar» i 6. diviziju NOVJ uputi u sastav 1. proleterskog udarnog korpusa NOVJ.
- Oktobar k. — U Gravini (u Italiji), od interniranih rodoljuba i zarobljenih boraca NOVJ iz Slovenije, Hrvatske i Crne Gore, formirana 2. prekomorska brigada NOVJ.
- Oktobar VS NOV i POJ uputio poziv svim bivšim jugoslovenskim avijatičarima u zemlji i inostranstvu da se jave radi organizacije nove avijacije NOVJ.

BOSNA I HERCEGOVINA

Jedinice 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ, posle teških trodnevnih borbi, slo-mile otpor nemačkih, domobranksih i ustaških jedinica jačine oko divizije i zauzele Tuzlu. Deo neprijateljske posade je uspeo da se probije ka Zvorniku. Gubici neprijatelja: 655 mrtvih i ranjenih i 2.174 zarobljena vojnika i oficira. Korpus je imao 28 mrtvih i 98 ranjenih. Zaplenjeno: 1.910 pušaka, 102 p. mitraljeza, 24 mitraljeza. 6 minobacača, 25 topova i mnogo drugog ratnog materijala, opreme i hrane.

Nastupajući iz rejona Doboja, nemačka pukovska borbena grupa »Fišer« probila položaje 15. majevičke udarne brigade 17. udarne divizije NOVJ i zauzela Lukavac, a potom odbacila Majevički NOP odred i sutradan pred veče izbila pred Tuzlu. Ovde ju je, uz pomoć radnika i rudara, 0. istočnobosanska NOU brigada zadržala do 5. oktobra.

U Livno ušla 6. krajiška udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ, pošto su se delovi ustaške 5. brigade, pod pritiskom, povukli ka Posušju.

U Duvno ušle jedinice 1. proleterske udarne divizije NOVJ, pošto su se delovi ustaške 5. brigade povukli u Posušje.

Kod s. Suvaje (blizu Bos. Krupe) delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ, u petočasovnoj borbi, uništili nemačku motorizovanu kolonu.

U s. Ljubomiru (kod Bileće) formirana 1. udarna grupa bataljona 10. hercegovačke NOU brigade (kasnije: 10. hercegovačka NOU brigada).

Kod s. Vaganca, na putu Kulen-Vakuf — s. Vrtoče, delovi 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ napali iz zasede nemačku kolonu. Poginulo je 48 a ranjeno 35 nemačkih vojnika, dok je 8 krajiška NOU brigada imala 8 ranjenih.

U Kupres ušli jedan bataljon 1. proleterske udarne i jedan bataljon 4. udarne divizije NOVJ.

U s. Otoci (kod Bos. Krupe) jedinicama 4. brigade 7. udarne divizije NOVJ predala • e bez borbe četa vojnika domobranskog 1. lovačkog puka.

Jedinice 17. udarne divizije NOVJ i 1. vojvodanska udarno brigada 16. udarne divizije NOVJ izvršile protivnapad na nemačku pukovsku borbenu grupu »Fišer« koja je nastupajući iz Doboja izbila pred Tuzlu. Neprijatelj je razbyen i odbačen u pravcu Lukavca i Puračića, uz gubitke od 30 mrtvih i oko 120 ranjenih. Gubici: 15 mrtvih i 42 ranjena.

nileću zauzela 10. hercegovačka udarna brigado 3. udarne divizije NOVJ posle dvo-dnevnih borbi protiv četničke Bilečke brigade, ojačane jednim nemačkim vodom. Poginulo je 12 nemačkih vojnika i 30 četnika a ranjeni su 22 nemačka vojnika. I neutvrđen broj četnika, dok je ostatak prihvatio i povukao u Trebinje jedan ojačani bataljon nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«. Brigada je imala 6 mrtvih i 19 ranjenih.

U Prozor ušli jedan bataljon 5. udarne divizije NOVJ i Ramski NOP odred 10. udarne divizije NOVJ, pošto su delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« napustili mesto i povukli se u Ramu.

Kod rudnika Ljubije (blizu Prijedora) bataljon Podgrmečkog NOP odreda porušio na nekoliko mesta žel. prugu, uništio transportni voz i razorio žičaru.

Od 1. i 2. sremskog NOP odreda formirana 4. vojvodanska NOU brigada 16. udarne divizije NOVJ, sastava: 3 bataljona.

Pukovska borbena grupa Smithuber« nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« obila-nim napadom preko Nevesinja zauzela Bileču. Deseta hercegovačka udarno hrigadn 3 udarne divizije NOV.T povukla se na pl. Sitnicu (kod Ljubinjia).

- U rejonu Mrkonjić-Grada, od Pljovske partizanske čete, formiran Pljevski NOP odred (u sastavu 10 udarne divizije NOV.T).
- 9. oktobar**
 - Jedinice 6. istočnobosanske udarne brigade i Majevički NOP odred IV. udarne divizije NOVJ i 1. vojvođanska udarna brigada 16. udarne divizije NOVJ odbacili nemačku pukovsku borbenu grupu »Fišer« u pravcu Gračanice i zauzeli Puračić i Lukavac (kod Tuzle). Poginulo je i ranjeno oko SO nemačkih vojnika, dok su jedinice NOVJ imale 4 mrtva i 11 ranjenih.
 - Otpočeo šestodnevni sastanak Oblasnog komiteta KPJ za istočnu Bosnu. Pored ostalog, izvršen je razmeštaj kadrova, popunjeni su okružni i sreski komiteti KPJ i formirani su OK KPJ i SKOJ-a za Tuzlu i za Trebavu i Posavinu.
- 10. oktobar**
 - Po naređenju Štaba 3. udarnog korpusa NOVJ, u sastavu 27. udarne divizije NOVJ formirana 17. majevička NOU brigada, sastava: 3 bataljona.
 - Po naređenju Štaba 3. udarnog korpusa NOVJ, u sastavu 27. udarne divizije NOVJ formirana 18. istočnobosanska (hrvatska) NOU brigada, sastava: 3 bataljona.
- 10/11. oktobar**
 - U Lašvi (raskrsnici ž. pruga za Travnik, Sarajevo i Zenicu) 2. bataljon 9. krajiške udarne brigade 10. udarne divizije NOVJ, posle petočasovne borbe protiv domobranci posade, zapalio zgradu ž. st., 30 vagona i plinaru i razrušio prugu u dužini od oko 300 metara. Poginulo je 10 i zarobljeno 20 domobrana. Bataljon je imao 2 mrtva i 3 ranjena.
 - U Zenici upala 3. proleterska (krajiška) udarna brigada 1. proleterske udarne divizije NOVJ i, posle borbe protiv dve čete iz nemačke 369. legionarske divizije, delova domobranskog 17. železničko-stražarskog bataljona i žandarma, zauzela industrijski deo grada. Pošto nije uspela da zauzme ostali deo grada, ona je uništila fabrička postrojenja, električnu centralu, slagališta, 27 lokomotiva, 150 vagona i mnogo-brojna vozila, sutradan uveče se povukla na desnu obalu r. Lašve.
- 11. oktobar**
 - Na pl. Sitnici (kod Ljubinja) delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i četnička Bilećka brigada, koncentričnim napadom u 8 kolona, okružili glavninu (8 bataljona) 10. hercegovačke udarne brigade 3. divizije NOVJ. Zadržavajući ostale kolone slabijim snagama 10. brigada je razbilala neprijateljsku kolonu sa pravca Bileće i preko puta Biloča – Gacko probila se iz okruženja. Poginulo je 66, zarobljeno 22 i ranjeno preko 100 neprijateljskih vojnika, dok je partizanska brigada imala 2 mrtva i 16 ranjenih. Zaplenjeni su 3 minobacača, 8 p. mitraljeza i 63 puške.
- 12. oktobar**
 - Posušje zauzela 1. dalmatinska udarna brigada 9. divizije NOVJ posle dvodnevnih borbi protiv delova ustaške 5. brigade, manjih delova nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i ustaške milicije, koje je odbacila u Imotski i Široki Brijeg (sada: Lištica).
- 12/13. oktobar**
 - Bos. Dubicu zauzeli 11. krajiška udarna brigada i Kozarski NOP odred 4. udarne divizije NOVJ posle 12-časovne borbe protiv bataljona domobranskog 12. pešadijskog puka i bataljona ustaša. Zarobljeno je 128 domobrana i 5 oficira, a jedan deo domobrana povukao se na levu obalu Une. Zaplenjeno je: 322 puške, 7 p. mitraljeza, 3 mitraljeza, 3 bacača, 15 automata i drugog ratnog materijala. U Bos. Dubici je porušen most na r. Uni.
- 13. oktobar**
 - U s. Ubliima (kod Bileće) formirana 2. udarna grupa bataljona 10. hercegovačke NOU brigade (kasnije: 2. odnosno 11. hercegovačka NOU brigada).
 - Posušje zauzeli delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i ustaške 5. brigade posle višečasovne borbe protiv 1. dalmatinske udarne brigade 9. dalmatinske divizije NOVJ, koju su potisnuli prema Duvnu.
- 13/14. oktobar**
 - Na odseku ž. st. Podorašac – ž. st. Tarčjin 5. udarna divizija NOVJ prešla ž. prugu Mostar – Sarajevo. U borbi su razbijeni manji delovi domobranske 2. brdske brigade i četnici i milicija u okolnim selima, a uništeni su ž. si u Bradini. 4 lokomotive i 4 manja mosta. Neprijatelj je Imao 78 zarobljenih, mrtvih i ranjenih.
- 14/15. oktobar**
 - Dva bataljona 8. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ i Podgrmečki NOP odred, posle kraće borbe protiv 2. bataljona domobranskog 3. brdske puka, zauzeli rudnik gvožđa Ljubiju (kod Prijedora). Porušeni su rudnički uređaji i električna centrala. Poginulo je 11 neprijateljskih vojnika, a zarobljeno 185 domobrana i 13 oficira. Zaplenjeno je: 2 protivtenkovska topa, 1 brdski top, 1 teški bacač, 9 ručnih bacača, 3 mitraljeza, 14 p. mitraljeza, 13 automata i 230 pušaka.
- 15/16. oktobar**
 - Jedinice 1 proleterske udarne i 10. udarne divizije NOVJ, ojačane tenkovima i artiljerijom, napale delove nemačke 369. legionarske divizije i domobrane u Travniku. Posle teške seđmočasovne borbe savladana io spoljna odbrana grada, ali so zbog pristizanja pojačanja iz okolnih garnizona odustalo od daljih napada.

1943. oktobar

BOSNA I HERCEGOVINA

oktobar 1943.

- Oktobar s. U Hercegovini počeo izlaziti »Nedeljni pregled«, organ Oblasnog komiteta KP.I za Hercegovinu.
- Oktobar d.p. Oblasni komitet KPJ za Hercegovinu obnovio OK KPJ za severnu Hercegovinu I OK KPJ za južnu Hercegovinu.
- U s Piskavici (kod Banje Luke) 11. krajiska udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ, posle oštре borbe slomila otpor jednog domobranskog bataljona. Poginulo je 80 i zarobljeno 50 domobrana. Zaplenjeno: brdski top. 4 minobacača, 11 p. mitraljeza i 85 pušaka. Zapaljena je ? st. u selu.
- 1f>. oktobar U s. Glogovcu (kod Prnjavora), po naređenju Slaba 5. udarnog korpusa NOVJ, od Banjalučkog i Prnjavorškog NOP odreda formirana 14. srednjobosanska NOU brigada, sastava: 3 bataljona.
17. oktobar Bileću zauzeli 2. udarna grupa bataljona 10. hercegovačke NOU brigade i Bilečki NOP odred, pošto su se delovi četničke Biločke brigade povukli prema Trebinju. Alesto je sutradan napušteno.
- U rejonu Gata 1. udarna grupa bataljona 10. hercegovačke NOU brigade razbila delove četničkog Nevesinjskog korpusa i zauzela Gacko.
- Na putu Prijedor – Bos. Novi 11. krajiska udarna brigada 4. udarne divizije NOVJ srušila 3 mosta i 4 km te liniju.
- 1H. oktobar Kladanj zauzeli delovi 27. udarne divizije 3. udarnog korpusa NOVJ. pošto su se mesni legionari razbežali prema Varešu.
- U Popovom polju jedna četa nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i četnička Trebinjska polubrigada, kao odmazdu za uništenje nemačkog voza (dva dana ranije kod s. Gnnljana, na pruzi Hum – Gabela, pri čemu je poginulo 7 nemačkih vojnika) streljale i obesile 12 i internirale oko 230 lica a sela Grmljane, Sedlare 1 Raptc opljačkale i zatim spalile.
- U Prnjavoru, od diverzantske čete 11. udarne divizije NOV.T, grupa boraca iz 5. i 12. krajiske udarne brigade i novomobilisanog ljudstva, formiran Crnovrški NOP odred
19. oktobar Jedinice 16. udarne divizije NOVJ izvršile neuspeo napad na nemačke 1 ustaško-domobranske jedinice u Brčkom. Posle osmočasovne borbe zbog pristizanja pojeganja neprijatelju napad je obustavljen.
- 19/20. oktobar – Posle dvodnevne borbe na Radovan-brdu 1. dalmatinska udarna brigada 9. divizije NOVJ odbacila u Imotski delove ustaške 5. brigade ali ga je sutradan napustila pod pritiskom jačih delova nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«.
- 20/21. oktobar – Jedinice 17. udarne divizije NOVJ zauzele Vareš posle 12-časovne borbe protiv domobranskog 6. brdske puka i mesne milicije. Poginulo je 11 i zarobljeno 484 domobrana. dok su jedinice 17. divizije imale 1 mrtvog i 20 ranjenih. Uništene su visoke peći u železarl i pruga do blizu Breze. Zaplenjeno: 4 topa. 6 mitraljeza, 3 minobacača, 19 p. mitraljeza i 593 puške.
- U San. Mostu delovi 4. i 19. udarne divizije NOVJ napali 3. puk domobranske 3. brdske brigade i posle 12-časovne borbe zauzeli mesto. Poginulo je 45, ranjeno 15 i zarobljeno 865 domobrana. Zaplenjeno: 5 topova, 6 minobacača. 6 mitraljeza. 40 p. mitraljeza, 906 pušaka i veća količina municije i raznog materijala. Gubici jedinica NOVJ: 13 ranjenih i 3 poginula; jedan od tri poginula je borac Dušan Gavran, narodni heroj.
21. oktobar Kod s. Sijeraca (blizu Sokolca) 2. bataljon 2. krajiske udarne brigade 27. udarne divizije NOVJ napao i razbio četničku Azbukovačku brigadu. Poginulo je 180 četnika (medu kojima ceo štab brigade) i ranjeno 50. Bataljon 2. krajiske NOU brigade nije imao gubitaka.
22. oktobar Druga krajiska udarna brigada 27. divizije NOVJ slomila manji otpor četnika i ušla u Rogaticu. Zarobljen je 41 četnik.
23. oktobar U Tuzli formiran Oblasni inicijativni Narodnooslobodilački odbor /a teritoriju istočne Bosne.
24. oktobar Ljubinje zauzeli delovi 10. hercegovačke udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ potpisnuvši u Stolac manje delove nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i četničku Ljubinjsku brigadu.

1943. oktobar

CRNA GORA

oktobar 1943.

Dva bataljona 6. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ, u petočasovnoj borbi u rejonu Ribnjaka i s. Miljkovca, sprečili prođor dva ojačana bataljona domobrana iz Prijedora u San. Most. Poginulo je ili je ranjen veći broj domobrana, a zarobljeno ih je 10. Brigada je imala 3 poginula i 20 ranjenih.

Po naredenju Štaba 3. udarnog korpusa NOVJ u sastavu 27. udarne divizije NOVJ formirana 19. birčanska NOU brigada, sastava: 3 bataljona.

U Tuzli, po naredenju Štaba 3. udarnog korpusa NOVJ, od dobrovoljaca i mobilisanog ljudstva formiran Tuzlanski NOP odred.

25. oktobar

Jedinice 4. i 10. udarne brigade 5. udarne divizije NOVJ slomile manji otpor četnika Drinskog korpusa i zauzele varošicu Rudo.

U s. Dlakošama (kod Bileće) formirana 3. udarna grupa bataljona 10. hercegovačke NOU brigade (kasnije: 3. odnosno 12. hercegovačka NOU brigada).

26. oktobar

Jedinice 5. udarne divizije NOVJ razbile četničku Zlatiborsku brigadu i zauzele Višegrad i s. Dobrun.

30. oktobar

U okolini Duvna, po naredenju 8. korpusa NOVJ, od manjih udarnih partizanskih grupica formiran Duvanjski NOP odred.

30/31. oktobar

– Jedinice 27. udarne divizije 3. udarnog korpusa NOVJ posle četvorodnevne borbe slomile otpor oko 1000 ustaša i četnika i zauzele varošicu Sokolac. Poginulo je 170. ranjeno 50 i zarobljeno 06 ustaša i četnika, dok su jedinice 27. udarne divizije pretrpele gubitke od 5 poginulih, 38 ranjenih i 5 nestalih. Zaplenjeno: 2 topa, 2 minobacača, 2 mitraljeza, 3 p. mitraljeza, 109 pušaka i dr.

Oktobar k.

- U Tuzli formiran ONO odbor za Tuzlu.
- Formiran Okružni inicijativni NO odbor za Vlasenicu.

Oktobar

- Formiran ONO odbor za posavsko-trebavski okrug.
- U Birač (u istočnoj Bosni) prenesena iz Tuzle štamparija u kojoj su do oslobođenja Tuzle Štampani »Front slobode«, »Vještii«, oko 50 raznih letaka, nekoliko knjiga i dr.
- Na Bijelom brdu (kod Višegrada) četnici ubili obaveštajnog oficira 16. udarne divizije NOV.T Dušana Vujoševića, narodnog heroja.

CRNA GORA

I. oktobar

U rejonu Zekova glava – Troglav (kod Kolašina) Vasojevićki udarni bataljon napao Iz zasede i razbio italijansko-četničku kolonu jačine 220 vojnika. Poginulo je 9 italijanskih vojnika i 4 čelnika, ranjeno 8 italijanskih vojnika i veći broj četnika i zarobljeno 115 italijanskih vojnika 1 10 četnika. Bataljon je imao 1 poginulog i 5 ranjenih.

3. oktobar

U Pljevljima održana sreska izborna konferencija na kojoj je izabran SNO odbor I donesena rezolucija o organizovanju, učvršćenju i proširenju narodne vlasti. O ostvarenju jedinstva svih naprednih snaga za borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika, o mobilizaciji za NOVJ i o blagovremenom snabdevanju jedinica hranom 1 drugim potrebama

4. oktobar

Na prostoriji s. Trepča – s. Kamensko – Vilusi – Grahovo (kod Nikšića) 5 crnogorska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ, posle trodnevne borbe, razbila četnike Nikšićke i Vučedolske brigade i zauzela Grahovo. Četnici su odstupili prema Bjeloj gori i Trebinju.

Obavešten o neuspelom četničkom napadu na Kolašin, Draža Mihailović radiogramom naredio Komandi četničkog Istočnog fronta da svoje snage prikupi u Andrijevici i Beranama (sada: Ivangrad) i stavi ih pod zaštitu Italijana. Istovremeno je naredio četničkom Zetskom odredu da što pre pritekne u pomoć s jugozapada, a hercegovačkim četnicima – da izvrše jači pritisak prema Crnoj Gori.

5. oktobar

Ojačani 738. puk nemačke 118. lovačke divizije iz Nikšića i 750. puk iste divizije iz s. Crkvica, podržani avijacijom, posle trodnevne borbe protiv 5. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ, prodrli u Grahovo.

1913. oktobar

CRNA GORA

oktobar 1943.

- Ofcfobnr p.
- GŠ NOV i PO za Crnu Goru i Boku uputio 300 boraca Lovćenskog NOP odreda u sastav 4. proleterske NOU brigadu, a jedan bataljon Zetskog NOP odreda u 5. crnogorsku udarnu brigadu 3. udarne divizije NOVJ.
 - Na putu s. Gostilje — s. Martinić (kod Danilovgrada) grupa od 30 partizana napala iz zasede italijanski bataljon i zarobila 500 italijanskih vojnika i zaplenila 320 mazgi i konja natovarenih municijom i hranom.
 - Nemačka 118. lovačka divizija, ojačana delovima 7. SS divizije »Princ Eugen«, uzela Danilovgrad i ovladala Crnogorskim primorjem, razoružala delove italijanske divizije »Taurinenze« i sprečila jačanje narodnog ustanka koji je tamo masovno buknuo u vreme kapitulacije Italije.
 - Delovi italijanske divizije »Taurinenze« u rejonu Nikšića, posle dužih pregovora, pristupili jedinicama 2. udarnog korpusa NOV.T.
7. oktobar
- U rejonu Grahova jedinice nemačke 118. lovačke divizije napale 5. crnogorsku udarnu brigadu 3. udarne divizije NOVJ i delove italijanske divizije »Taurinenze«. Brigada se sa delovima italijanske divizije »Taurinenze«, posle upornih dvodnevnih borbi probila na odsek s. Podbožur — s. Trubjela prema s. Gornjem Polju (kod Nikšića), dok se ceo italijanski puk »Intra« kod s. Crkvica bez borbe predao nemačkim jedinicama, koje su ga razoružale. Nemačke jedinice su imale veći broj mrtvih i ranjenih, a 5. crnogorska NOU brigada 8 mrtvih i 2 ranjena.
- Nastupajući dolinom r. Jelovice i pravcem pl. Patkovica — Konjsko brdo. 2. dalmatinska udarna brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ i Udarna grupa bataljona odbacile četničku 1. i 2. beransku brigadu i Kolašinski odred i izbile na liniju Meka — Soko — pl. Šestarevac (kod Berana, sada: Ivangrad). Sutradan je odbijen pokušaj čelnika da ponovo ovlađaju ovim položajem, a time su stvoreni uslovi za prenošenje dejstava u dolinu r. Lima i uspostavljanje taktičke veze s jedinicama Zetskog NOP odreda kod Bioča.
8. oktobar
- Štab 2. udarnog korpusa NOVJ uputio poziv italijanskoj diviziji »Venecija« u Beranama (sada: Ivangrad) da se zajednički bore protiv nemačkih okupatora; ako ne bude htela, prema njoj će se postupiti kao prema neprijateljskoj vojsci.
- U Bijelom Polju jedinice 2. proleterske udarne divizije NOVJ odbile napad četničke 1. i 2. bjelopoljske brigade.
- U Pljevljima, po naredenju Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ, formirana Komanda Pljevaljskog vojnog područja.
- Hl. oktobar
- li Beranama (sada: Ivangrad), posle dvodnevних pregovora između načelnika Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ i komandanta italijanske divizije »Venecija« sklopljen sporazum o prelasku ove divizije na stranu NOVJ radi borbe protiv nemačkog okupatora. Istog dana su delovi 2. udarnog korpusa NOVJ ušli ti grad, gde je divizija »Venecija« reorganizovana u 5 istoimenih brigada.
- U s. Virku (kod Zabljaka), u prisustvu oko 80 delegata seoskih NO odbora, održana sreska konferencija na kojoj je izabran Sreski narodnooslobodilački odbor za Savnik (sa sedištem u Zabljaku).
- 10./JL. oktobar
- Na pi. Lisi (kod Andrijevice) 5. bataljon 4. proleterske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ napao i odbacio tri četnička bataljona (oko 800 četnika) i osuđetio nameravani protivnapad pr. ko pl. Patkovice i pl. Turije na Berane (sada: Ivangrad).
- II. oktobar
- četnički komandant Istočnog fronta naredio jedinicama da se povlače pravcem Andrijevica — s. Lijeva Rijeka, ali se do 13. oktobra u s. Opasanici prikupilo svega 800 demoralisanih četnika.
12. oktobar
- Na Trešnjevlku i Rudom brdu (kod Andrijevice) 2. dalmatinska udarna brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ, u sadejstvu sa delovima 4. proleterske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ, razbila četničku 1. i 2. beransku brigadu i Sekularski, Kolašinsko-rečanski, Slatinski i Trepacki bataljon, te tako slomila i i« slednji pokušaj četničkih snaga da ovlađaju dolinom r. Lima i povrate Berane (sada: Ivangrad).
- Po naredenju GS NOV i PO za Crnu Goru i Boku ponovo formirana Komanda durmitorskog vojnog područja (sa sedištem u Zabljaku).
- Jedinice 2. dalmatinske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ ušle u Andrijevicu, gde su im prišla još dva italijanska bataljona divizije »Venecija«.

1943. oktobar

CRNA GORA

oktobar 1943.

14. oktobar

- Na prostoru Oštrog (kod Nikšića) 5. crnogorska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ razbila četnički Zetski odred i u manastiru Ostrogu delom snaga opkolila Stab četničkih snaga Crne Gore, Sandžaka i Boke (sa njegovim komandantom Blažom Đukanovićem i komandantom Južnog fronta Bajom SI.misićem), a 3. i 4. bataljon ovladali svim selima duž leve obale r. Zete do blizu Danilovgrada. Posle petodnevnih borbi protiv četnika i nemačke intervencije iz Nikšića i Danilovgrada 18. oktobra uništen je u manastiru četnički štab (10 članova i 16 pratileaca). Brigada je u svim borbama imala 5 mrtvih i 20 ranjenih. Zaplenjena su 4 magacina (hrane, municije, oružja, sanitetskog materijala i odeće).
- Po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ, 2. dalmatinska udarna brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ otpočela pokret iz Andrijevice uz r. Lim s ciljem da rejon s. Murino — s. Velika očisti od neprijatelja i da ruši put preko prevoja Cakora, kako bi se otežao eventualni prodror neprijateljskih motorizovanih snaga iz Peći.
- U Beranama (sada: Ivangrad) održan narodni zbor na kome je, u prisustvu oko 1.500 ljudi i žena, o razvoju NOB-a govorio član Vrhovnog štaba NOV 1 POJ Ivan Milutinović.

Oktobar pp.

- Us. Gornjem Polju (kod Nikšića), po naređenju GŠ NOV i PO za Crnu Goru i Boku, formirana italijanska partizanska brigada »Aosta« od delova italijanske divizije »Taurinenze« koji su se uz pomoć 5. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ izvukli iz rejona Grahova. Brigada »Aosta«, koja je imala četiri bataljona (800 boraca), stavljena je pod komandu 3. udarne divizije NOVJ.
- Podgoricu (sada: Titograd) bombardovalo 30 savezničkih aviona. Poginulo je oko 100 gradana i 150–200 nemačkih vojnika, a na aerodromu je zapaljeno 6 nemačkih aviona.

15. oktobar

- Nastupanjem nemačke 118. lovačke divizije iz Podgorice (sada: Titograd) ka Kolašinu i nemačke 297. pešadijske divizije iz Peći ka Andrijevici i Beranama (sada: Ivangrad) otpočela operacija Bilkanšluht s ciljem da se snage 2. udarnog korpusa NOVJ odbace od komunikacije Peć - Podgorica i da se opkole delovi italijanske partizanske divizije »Venecija« u Beranama. Posle višednevnih borbi neprijatelj je 23. oktobra ušao u Andrijevicu, a potom zauzeo i Berane.

16. oktobar

- U rejonu s. Bioča Zetski NOP odred pružio jak otpor delovima nemačke 118. lovačke divizije koji su nastupali od Podgorice (sada: Titograd) ka s. Mateševu. Posle dvodnevne borbe nemačke jedinice su izbile u s. Jablan, gde su ih zadržali delovi 4. proleterske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ.
- Jedinice 5. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ, posle trodnevnih borbi, sprečile prodror jakih delova nemačkog 750. puka iz Danilovgrada i slabijih nemačkih snaga iz Nikšića, preduzet u cilju deblokiranja Štaba četničkih snaga za Crnu Goru u manastiru Ostrogu. Poginulo je preko 40, ranjen veći broj i zarobljeno 18 nemačkih vojnika, a uništena su 3 kamiona i putnički automobil.

18. oktobar

- Delovi nemačke 297. pešadijske divizije, sa 4000 balista, sa prevoja Cakora, od s. Murinog posle šestokih borbi odbacili 2. dalmatinsku udarnu brigadu 2. proleterske udarne divizije NOVJ ka Andrijevici i zauzeli Jelezovu kosu i pl. Sjekiricu. Poginulo je oko 70 nemačkih vojnika i ranjenih ih je veliki broj.
- Po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ formiran Prateći bataljon 2. udarnog korpusa NOVJ, sastava: četiri čete.

19. oktobar

- Jedinice nemačke 118. lovačke divizije sa četnicima Istočnog fronta otpočele nastupanje iz s. Lijeve Rijeke prema dolini r. Lima i r. Tare, uz istovremeno nastupanje nemačke 297. pešadijske divizije s linije Jelezova kosa — pl. Sjekirica ka Andrijevici i iz Rožaja ka Beranama (sada: Ivangrad). Zbog ovog koncentričnog napada 2. proleterska udarna divizija NOVJ i italijanska partizanska divizija »Venecija« našle su se u prilično teškoj situaciji.
- Po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ od jedinica italijanske partizanske divizije »Taurinenze« formirana 2. brigada alpinaca »Taurinenze«, sastava: tri bataljona (»Ivrea«, »Garecio« i »Zoni«).
- Na Ostrogu (kod Nikšića) poginuo komandant 5. crnogorske udarne brigade 3- udarne divizije NOVJ Boško Janković, narodni heroj.

20. oktobar

- Posle dvodnevne borbe na liniji Veliki krš — pl. Pišivo protiv delova nemačke 297. pešadijske divizije i balista, koji su nastupali sa Cakora i od s. Murinog, 2. dalmatinska udarna brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ, sa delovima italijanske partizanske divizije »Venecija«, napustila odbranu Andrijevice i povukla se ka s. Trepči i s. Vinickoj na putu Andrijevica — Berane (sada Ivangrad).

1943. oktobar

HRVATSKA

oktobar 1943.

- U rejону с. Stubica — с. Krstac (код Nikшића) један баталјон италијанске партизанске brigаде »Aosta« водио петоčасовну борбу против немачких снага, а потом се повукao, prelревši gubitke od 1 mrtvog i 5 ranjenih.
- Jedinice немачке 118. пешадијске дивизије, nastupajući od с. Bioča, odbacile delove 2. proletersке ударне дивизије i zauzele с. Mateševo (код Kolašina).
- 21. oktobar

 - Stab 2. udarnog korpusa NOVJ doneo odluku да glavninu svojih snaga Izvuče iz doline r. Moraće i gornjeg toka r. Tare i r. Lima prema severoistoku да bi izbegao udare немачке 11H. lovačke i 297. пешадијске дивизије, четника i balista i doveo jedinice u pogodniji položaj za dejstvo, a 2. proletersku дивизију orientisao prema Priboju radi razbijanja четника,
- 22. oktobar

 - Nemačka 118. lovačka divizija, uz podršku tenkova i četničkog Mojkovačkog korpusa, odbaciла 4. proletersku udarnu brigadu 3. udarne divizije NOVJ ka Mojkovcu i zauzela Kolašin.
 - U blizini с. Bioča delovi 3. баталјона Zetskog NOP odreda напали из заседе немачку колону jačине 10 kamiona i 2 tenka i naterall je da se vrati u Podgoricu (сада: Titograd). Poginulo je 7 немачких војника.
- 22/23. oktobar

 - Delovi 5. crnogorske udarne brigado 3. udarne divizije NOVJ napali немачке snage i zauzeli с. Klopot. (код Podgoricee. сада: Titograd), a polotn se povukli ka с. Jablanu Gubici neprijatelja: 4 mrtva i više ranjenih, a delovi 5. brigade imali 1 mrtvog i 3 ranjena. Zaplenjeno- 1 mitraljez, 1 minobacač, 1 p. mitraljez i 13 sanduka municije
- 23. oktobar

 - Us. Šljivovici (код Kolašina), u борби protiv четника i немачких јединица, poginuo puškomitraijezac Jovan Stojanović, narodni heroj.
 - Jedinice немачке 297. пешадијске дивизије, nastupajući sa правца с. Murino, ушле u nebranjenu Andrijevicu, a потом потисле delove 2. proleterske ударне дивизије NOVJ i zauzele Berane (сада: Ivangrad). Time je u dolini gornjeg toka r. Lima i r. Tare završena немачка operacija Balkanšluht».
- 25. oktobar

 - Održana sreska konferencija sekretara opštinskih komiteta SKOJ-a sreza nikšićkog. Ocenjeni su politička situacija i stanje u srezu i postavljeni su ovi zadaci: ideološko-političko uzdizanje i omasovljenje SKOJ-a; učvršćenje omladinskih rukovodstava; rad sa pionirima, mobilizacija omladine u NOVJ i dr.
- 26. oktobar

 - Četvrta proleterska ударна brigada 3. udarne divizije NOVJ iz Mojkovca protiv-napadom odbaciла заштитне delove немачке 113. lovačke дивизије ka с. Mateševo i ponovo zauzela Kolašin (a 28. oktobra i с. Mateševo).
- 29. oktobar

 - Delovi 5. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ, u dvodnevним бorbama, očistili pl. Slnjajevinu od четника Istočnog fronta.
- 30. oktobar

 - Jedinice 4. proleterske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ odbacile delove немачке 297. пешадијске дивизије prema Andrijevici i zauzple Berane (сада: Ivangrad),
- 31. oktobar

 - Saveznička avijacija bombardovala Podgoricu (сада: Titograd) 1 okolna sela u kojima su logorovale немачке јединице.
- Oktobar k

 - U Crnoj Gori izvršena smena немачких јединица: 118. lovačka дивизија upućena u Dalmaciju, a na njeno место dovedena из Немачке, preko Albanije, 181. пешадијска дивизија.
 - Rasformirane komande Durmitorskog I Nikšićkog vojnog područja.
 - U okolini Podgorice (сада: Titograd), u борби protiv немачких јединица i четника, poginuo Milutin Grozdnnlć, narodni heroj.
 - Po naređenju Štaba 2. udarnog korpusa NOVJ obnovljen Komski NOP odred, става: dva баталјона, jačине: 186 boraca.

HRVATSKA

- 1. oktobar
 - Po naređenju Štaba 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske formirana Komanda Cetinskog vojnog подручја.
 - Po naređenju Štaba 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske formirana Komanda Kalničkog vojnog подручја.

- Desant na o. Ugljan pokušali motornim čamcima delovi nemačke 114. lovačke divizije iz Zadra, podržavani artiljerijom, ali ih odbio novoformirani Otočki partizanski bataljon. Ni pokušaj desanta izvršen sutradan nije uspeo.
- Iz s. Starigrada na Hvaru otputovali za Bari (Italija) predstavnici NOVJ sa zadatkom da uspostave vezu sa saveznicima i oforme Bazu NOV i POJ. (Ovo predstavništvo je 29. oktobra zvanično oformljeno kao delegacija NOV i POJ.)
- Po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku formirana Biokovska brigada (11. dalmatinska brigada 26. divizije NOVJ).
- Iz Trsta, Hrpelja, Rijeke i Pule otpočeo koncentričan napad delova nemačke oklopne SS divizije "Adolf Hitler", SS motorizovane divizije »Herman Gering«, nemačke 44. 1 71. pešadijske divizije u cilju Uništenja novoformiranih partizanskih jedinica i zaposedenja Istre. U sedmodnevnim borbama neprijatelj je razbio 1. i 2. istarsku brigadu i NOP odredje »Učku«. Pulski i Pazinsko-porečki, nanevši im gubitke od preko 2000 mrtvih, i potom zaposeo Istru.
- U s. Staništu i s. Cesarici (kod Karlobaga) oko 240 ustaša iz Gospića napalo delove 2. brigade 13. divizije NOVJ, ali su posle dvočasovne borbe odbijeni. Neprijatelj je izradio 15 mrtvih i više ranjenih, dok je 2. brigada imala 11 mrtvih, 14 ranjenih i 14 zarobljenih.
- U rejoni Perušić – Gospić – Karlobag jedinice 6. i 13. divizije NOVJ otpočele napad na delove domobranskog 12. i 15. puk-i i 4. ustaške brigade. Pošto je već prvog dana uništila 19. ustaški bataljon i zauzela Karlobag, 13. divizija NOVJ je sadejstvovala 6. diviziji, koja je do 7. oktobra zauzela sva neprijateljska uporišta oko Gospića i blokirala grad. Izbačeno je iz stroja 1280 neprijateljskih vojnika i oficira, dok su jedinice 6. i 13. divizije NOVJ imale 9 mrtvih i 57 ranjenih.
- Ludbreg zauzela 17. udarna brigada 10. divizije NOVJ pošto je slomila otpor 2. bataljona domobranskog 2. regrutnog puka i čete nemačkih vojnika. Zarobljeno je oko 400 neprijateljskih vojnika i 12 oficira dok je poginulo i ranjeno oko 70. Brigada je imala 11 mrtvih i 38 ranjenih. Istovremeno je NO brigada »Braća Radić« 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske u teškim borbama protiv delova Pavelićeve gardejske brigade, koji su, podržavani avijacijom, pošli iz Varaždina u pomor napadnutoj posadi, pretrpela gubitke od G3 mrtva, 20 ranjenih i 10 nestalih.
- Ustaško-domobransko uporište Cnčince (kod Našica) posle višečasovne borbe zauzele jedinice 12. divizije NOVJ. Poginulo je 10 i ranjeno 30 neprijateljskih vojnika, dok se ostatak posade probio u D. Milioljac i Podrav. Slatinu.
- U s. Plešivici (kod Samobora) 13. proleterska NOU brigada »Rade Končar« posle dvodnevnih borbi razbila dve čete ustaša (ovi su se većim delom probili u Jastrebarsko). Neprijatelj je imao oko 20 mrtvih i ranjenih i 12 zarobljenih. Brigada je imala 4 mrtva i 10 ranjenih.
- U s. Janjini (na Pelješcu) Izabran SNO odbor za Pelješac.

4. oktobar

- U blizini s. Mokrog Polja (na putu Gračac – s. Kistanje) jedinice Kninskog NOP odreda napale nemačku pratinju koja je iz Zadra za Bihać sprovodila zarobljene italijanske vojнике i osloboidle 75 zarobljenika.

5. oktobar

- U Hrvatskom zagorju, po naređenju Slaba 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske, formiran Zagorski (Krapinski) NOP odred.
- U blizini s. Vinice (kod Karlovca) ustaše iznenada napale 2. bataljon Kordunaškog NOP odreda i nanele mu gubitke od 10 mrtvih, 13 ranjenih i 3 zarobljenih.
- Jedinice 13. dalmatinske brigade 26. divizije NOVJ odbile pokušaj desanta delova nemačke 7. SS divizije Princ Eugen iz Ploča na poluostrvo Pelješac.

Oktobar p

- Po naređenju Štaba 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske formirani Segetsko-marinški i Mosečko-svilajski NOP odred.
- Na o. Ugljanu i o. Pašmanu formiran Otočki NOP odred.
- U rejoni s. Klane (kod Rijeke), u borbi protiv nemačkih jedinica, razbijen Sušačko-kastavski NOP odred.

5/6. oktobar

- U s. Gromačniku (kod Slav. Broda) jedinice Diljskog NOP odreda uništile dva neprijateljska skladišta municije.

6. oktobar

- U s. Erveniku (kod Benkovca), po naređenju GŠ NOV i PO za Hrvatsku, formirana 2. brigada Kninskog sektora (6. dalmatinska brigada 19. divizije NOVJ).

7. oktobar
- U rejону с. Кукунјевца и с. Добровца Даруварски NOP одред после тројасовне борбе оdbacio prema Lipiku delove domobranske 4. brdske brigade koji su bili prodrili iz Pakracca. Neprijatelj je imao 57 mrtvih i veći broj ranjenih. Odred je imao 5 mrtvih i 10 ranjenih; tada je poginuo i zamenik komandanta odreda Pajo Orozović Brko, narodni heroj.
 - Iz rejona Rijeke otpočeo napad delova nemačke 71. pešadijske divizije i SS motorizovane divizije »Herman Gering« u cilju uništenja 13. divizije NOVJ i zaposedanja slobodne teritorije Hrvatskog primorja i Gorskog kotara. U dvodnevnim borbama nemačke jedinice su odbacile delove 13. divizije NOVJ od s. G. Jelenja, s. Hreljina 1 s. Fužina, nanevši im velike gubitke, i ovladale komunikacijama: Rijeka – Crikvenica, Hreljin – Delnice i Rijeka – Delnice.
 - Kod tunela u blizini s. Katalene 2. bataljon Bilogorskog NOP odreda minirao prugu Bjelovar – Kloštar i posle kraće borbe zapalio lokomotivu i oko 20 vagona. Zarobljeno je 18 vojnika iz nemačkog 135. puka i 25 domobrana, ustaša i žandarma.
 - Kod Novske delovi 1. diverzantskog bataljona 6. korpusa NOVJ i Posavskog NOP odreda porušili prugu i zaustavili i uništili putnički voz.
 - Us. Narti (kod Bjelovara) 2. brigada (moslavacka) 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske napala nemačko-domobransku posadu. Napad nije uspeo, jer je u selu neposredno pre početka borbe pristiglo oko 200 nemačkih vojnika. Neprijatelj je imao 2 mrtva i 8 ranjenih, a 2. brigada 4 mrtva, 17 ranjenih i 39 nestalih.
 - Na putu Knin – Otrić jedinice Kninskog NOP odreda i 5. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ napale iz zasede auto-kolonu nemačke 114. lovačke divizije i uništile 3 kamiona i motocikl.
 - Us. Mariji Bistrici (kod Zagreba) Zagrebački NOP odred razoružao 20 domobrana
8. oktobar
- Kod s. Budaka 3. bataljon 2. udarne brigade 6. divizije NOVJ sačekao u zasedi kolonu od 5 tenkova i 3 oklopna automobila iz nemačke 114. lovačke divizije, koja se iz Gospića kretala prema s. Ličkom Osiku. Posle kraće borbe neprijatelj je odbijen uz gubitke od 15 mrtvih i ranjenih i 3 oštećena tenka. Bataljon je imao 1 ranjenog.
9. oktobar
- „ „ Gašincima (kod Đakova) delovi Brodske NO brigade i Osječkog NOP odreda napali delove nemačkog SS policijskog bataljona. Poginulo je oko 40 policajaca, dok su jedinice NOVJ imale 2 mrtva i 4 ranjena
 - Kod s. Smilčića (na putu Obrovac – Zadar) 1. bataljon 2. grupe severnodalmatinskih bataljona napao auto-kolonu nemačke 114. lovačke divizije 1 uništio 4 kamiona i 2 motocikla.
10. oktobar
- Po naredenju Štaba 8. korpusa NOVJ formiran Mosorski NOP odred.
 - Na pruzi Sunja – Kostajnica Banijski NOP odred minom uništio lokomotivu i 4 vagona transportnog voza. Poginula su 33 neprijateljska vojnika.
11. oktobar
- U Plaškom otpočelo Drugo zasedanje ZAVNOH-a. Ono je trajalo do 15. oktobra, kada su izabrani novi Izvršni odbor i 47 novih većnika. Predstavnici Hrvata, Srba i nacionalnih manjina koje žive u Hrvatskoj jednodušno su izrazili volju da se nova Jugoslavija izgradi na načelu federacije i da Hrvatska uđe u nju kao ravnopravna federalna jedinica.
12. oktobar
- Jedinice 12. divizije NOVJ napale bataljon domobrana 4. brdske brigade, četu ustaša i oko 100 meštana – ustaša u Pakracu. Posle dvodnevnih borbi neprijatelju su pristigla jaka pojačanja iz Daruvara i Lipika, pa je napad obustavljen, uz gubitke od 35 mrtvih, 145 ranjenih i 10 nestalih. Neprijatelj je imao 38 mrtvih, 47 ranjenih i 10 nestalih.
 - Delovi nemačkog 901. motorizovanog puka i 14. SS policijskog puka iz Ogulina napali i odbacili jedinice 8. divizije NOVJ i zauzeli s. Josipdol i s. Skradnik.
 - Jedinice 1. dalmatinske udarne brigade 9. divizije NOVJ sprečile prodror ustaške 5. brigade iz Posušja (kod Imotskog) ka oslobođenom Duvnu i u protivnapadu zauzele Posušje.
13. oktobar
- Us. Drenovcima (kod Brčkog) 4. vojvođanska brigada odbila napad dva domobrana bataljona iz s. Gunje, nanevši im gubitke od 10 mrtvih i više ranjenih.
 - U zalivu Sukošanu (kod Zadra) jedinice Komande Mornarice za severnodalmatinsku obalu potopile minobacačkom vatrom nemački naoružani patrolni brod »Fain«.

- 14. oktobar**
- Na o. Sipan iskrcali se delovi 13. dalmatinske brigade 26. divizije NOVJ sa o. Mljeta i zaplenili parobrod i 3 motorna čamca, a zarobili 35 neprijateljskih vojnika.
- 15. oktobar**
- Na putu Gračac – G. Lapac i. udarna brigada 6. divizije NOVJ napala nekoliko nemačkih auto-kolona koje su u toku dana saobraćale. Uništena su 33 kamiona i zpplenjena je veća količina namirnica i drugog materijala. Neprijatelj je imao oko 60 mrtvih i 100 ranjenih, a 1. brigada 1 mrtvog i 4 ranjena.
 - Između ž. st. Okučani i ž. st. Rajić delovi 1. diverzantskog bataljona 6. korpusa NOVJ i 1. posavski udarni bataljon minirali prugu i napali transportni vojni voz koji je bio izbačen iz šina. Poginula su 2 nemačka vojnika i 1 domobran, a ranjeno je 19 nemačkih vojnika.
 - Na Ž. st. Prikraj (kod Križevaca) jedinice Moslavačkog NOP odreda zarobile stražu od 23 domobrana i uništile postrojenja.
 - Kod ž. st. Vukosavljevice (na pruzi Virovitica – s. Kloštar) Bilogorski NOP odred uništio lokomotivu i 42 vagona teretnog voza. Poginulo je 10 vlasnika i 1 domobran.
- Oktobar p.p.**
- U s. Karinu (kod Benkovca), po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku, formirana 7. dalmatinska brigada 19. divizije NOVJ.
 - Po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku formirane komande Šibenskog, Zadarskog i Severnodalmatinskog otočkog vojnog područja.
- Oktobar s.**
- U rejonu Zadra, po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku, formiran Zadarski NOP odred.
- Iff. oktobar**
- U s. Jasenak, Drežnicu i Brinje prodrli delovi nemačkog 901. motorizovanog puka iz Mrkoplja i Ougulina, posle jačih borbi protiv delova 8. i 13. divizije NOVJ koji su zatvarali ove pravce. Jedinice 8. divizije su imale 10 mrtvih i 21 ranjenog; pored toga, neprijatelj je u Drežnici uništio kamion sa 29 boraca 13. divizije a u s. Stajnici (kod Brinja) pobio oko 60 ranjenika zatečenih u bolnici.
- 17. oktobar**
- Domobransko uporište Ivanec (kod Varaždina) zauzela NO brigada »Braća Radić« 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske i zarobila 06 domobrana, 30 žandarma i 1 oficira. Istovremeno je 17. udarna brigada 28. divizije NOVJ odbila pojačanja upućena iz Varaždina, nanevši im gubitke od 2 mrtva i 5 ranjenih, uz sopstvene gubitke od 2 mrtva i 3 ranjena.
- Na putu Zadar – Obrovac 7. dalmatinska brigada 19. divizije NOVJ napala auto-kolonu nemačke 114. lovačke divizije. Neprijatelju su pritekle u pomoć pešadijske snage koje su marševale neposredno za kolonom. Brigada se stoga morala povući, uz gubitke od 10 mrtvih i 12 ranjenih.
- Na putu s. Otrić – Knin jedinice 6. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ napale auto-kolonu nemačke 114. lovačke divizije i uništile 8 kamiona.
- Prva dalmatinska udarna brigada 9. divizije NOVJ odbila napad manjih delova nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i 5. ustaške brigade iz Posušja ka Duvnu, uz sopstvene gubitke od 6 mrtvih i 5 ranjenih.
- Na konferenciji predstavnika mesnih i opštinskih NO odbora sreza Novi Marof izabran SNO odbor.
- 18. oktobar**
- U severnom predgradu Si. Broda Brodska NO brigada 12. divizije NOVJ napala domobransku protivavionsku bateriju od 130 vojnika, 4 proavionska topa i 2 protivavionska mitraljeza. Zarobljeno je 37 vojnika, 6 podoficira i 2 oficira, a oruđe uništено.
- U s. Klanjcu (kod Krapine) Zagorski NOP odred napao neprijatelja, ali je odbijen uz gubitke od 1 mrtvog i 3 ranjena. Poginulo je 12 ustala, a zarobljeno 6 žandarma i 10 finansa.
- Po naređenju Štaba 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske ponovo formirana Komanda Zumberačkog vojnog područja, koja je bila 2. aprila rasformirana.
- 19. oktobar**
- Kod o. Murtera jedinice 19. divizije NOVJ potopile nemački brod iz konvoja od 9 brodova.
- 10:20. oktobar**
- Druga vojvođanska NOU brigada i delovi 4. vojvođanske NOU brigade 16. udarne divizije NOVJ napali ustaško-domobransko uporište Gunju, uz jednovremenim napad 1. i 3. vojvođanske brigade iste divizije na posadu Brčkog. Bataljon domobranskog 5. lovačkog puka u Gunji delom je uništen a delom proteran. Odbijen je napad pričiglih pojačanja iz Županjo. Zaplenjena je veća količina oružja i opreme 1 oštećen je most preko r. Save.

1943. oktobar

HRVATSKA

oktobar 1943.

20. oktobar

Kod s. Popovog Sela (na putu Ogulin – s. Trošmarija) Severinska četa Karlovačkog NOP odreda napala iz zasede nemačku motorizovanu kolonu i nanela joj gubitke od 13 mrtvih (medu njima 4 oficira) i 23 ranjena, uništivši i 3 kamiona. Četa je imala 1 ranjenog.

U s. Gudovcu (koci Bjelovara) 3. bataljon Bjelovarskog NOP odreda napao posadu i zarobio 32 domobrana.

Kod ž. st. Paulovac (na pruzi Bjelovar – s. Kloštar) jedinice Bilogorskog NOP odreda uništile neprijateljski voz. Poginulo je 18 i zarobljeno 26 ustaša, domobrana i nemačkih vojnika. Odred je imao 2 ranjena.

Otpočela druga okružna konferencija KPH za Baniju, na kojoj je, posle trodnevnog rada, izabran novi OK.

20/21. oktobar

- Između Nove Gradiške i SI. Broda jedinice 6. korpusa NOVJ porušile prugu na 170 mesta.

21. oktobar

- Na slobodnu teritoriju Zumberka otpočeo napad nemačkih SS motorizovanih divizija »Viking« i »Herman Gering« iz Karlovca, s. Draganića i Jastrebarskog i delova nemačke SS oklopne divizije Adolf Hitler* i 162. pešadijske turkestanske divizije iz Novog Mesta i Metlike. Posle trodnevnih borbi kod s. Okića, s. Sv. Jane, s. Pričića, s. Rolića i s. Baroni-Sela 13. proleterska NOU brigada Rade Končar*, veštim manevrom (sa tek pristiglim ranjenicima iz Slovenije), prebacila se u Turopolje, a zatim, preko r. Kupe, na Kordun. Gubici neprijatelja nisu utvrđeni. Brigada je imala 14 mrtvih, 40 ranjenih i 33 nestala.

22. oktobar

- Jedinice 17. udarne brigade 28. divizije NOVJ otpočele napad na ustaško-nemačku posadu u Zlataru. Posle trodnevne borbe mesto je zauzeto, a neprijatelj se povukao u s. Oroslavljе i s. Bedekovčinu uz gubitke od preko 40 mrtvih i 44 zarobljena. Brigada je imala 6 mrtvih i 18 ranjenih.
- U rejonu Muca jedinice 8. dalmatinske brigade 20. divizije NOVJ napale iz zasede 5 kamiona sa 40 nemačkih vojnika i nešto ustaša, koji su iz Drniša krenuli za Split. Poginulo je 25 nemačkih vojnika, a svi kamioni su uništeni. Brigada je imala 1 mrtvog i 2 ranjena.

22/23. oktobar

- U Milni na o. Braću iskrcala se četa ustaša 2. prometne brigade iz Makarske i počkala nekoliko ljudi. Brzom intervencijom jedinica 12. dalmatinske brigade 26. divizije NOVJ ustaše su razbijene i prinudene da se povuku u Split uz gubitke od 40 mrtvih i 15 zarobljenih.

23. oktobar

- Na poluostrvo Pelješac izvršili desant delovi nemačke 7. SS divizije -Princ Eugen* iz Ploča i Metkovića, uz jednovremen napad delova 7. SS i 118. pešadijske divizije iz Stona. Neprijatelj je iznenadio 13. dalmatinsku brigadu 26. divizije NOVJ, obrazovao mostobran i u trodnevnim borbama odbacio ovu brigadu u pravcu s. Trpnja. Od 26. do 28. oktobra prebačena je iz Podgora na Pelješac i 1. dalmatinska udarna brigada 9. divizije NOVJ. Jake borbe su trajale do 9. novembra, kada je, zbog pogoršane situacije na Biokovu, prebačena u Podgoru 1. dalmatinska udarna brigada, a 13. dalmatinska brigada se povukla na o. Korčulu. Nemačke jedinice su Imale 350, a jedinice NOVJ oko 230 mrtvih, ranjenih i nestalih.
- Kod Benkovca delovi nemačke 114. lovačke divizije, podržani tenkovima, napali 2. bataljon 7. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ, ali su se posle šestocasovne borbe povukli u Benkovac. Bataljon je imao 2 mrtva, 19 ranjenih i 9 nestalih, dok gubici neprijatelja nisu utvrđeni.

24. oktobar

- Stab Mornarice NOVJ reorganizovau mornaričke jedinice i komande. Jadranska obala, od Tržića do r. Bojane, podeljena je na pet pomorsko-obalskih sektora, a 10 novembra na šest. Prvi i šesti sektor nisu bili uspostavljeni, jer im teritorija nije bila oslobođena.
- Između s. Sumećana i s. Dabaca (kod Ivanić-Grada) jedinice 2. brigade (moslavačke) 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske napale iz zasede nemačku i domobransko-žandarmerijsku kolonu. Poginuli su i zarobljeni 62 neprijateljska vojnika i 1 oficir.
- U s. Pridragi (kod Novigrada) dva bataljona 7. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ napali delove nemačke 114. lovačke divizije. Kada su neprijatelju pristigla pojačanja iz Obrovca, balaljoni su se povukli, uz gubitke od 10 mrtvih i 19 ranjenih.

26. oktobar

- U s. Bučju (kod Pakrača), po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku, od pripadnika čehoslovačke nacionalne manjine formirana Čehoslovačka NO brigada »Jan Žiška« 12. divizije NOVJ.

- Iz Drniša otpočeo prodror ka Splitu jakih motorizovanih snaga 892. puka nemačke 264. pešadijske divizije i četnika u cilju smene jedinicu nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«. Posle dvodnevnih borbi protiv 8. dalmatinske brigade 20. divizije NOVJ na komunikaciji Drniš – Muć neprijatelj se probio u Split.
- Nemačke jedinice iz Petrinje prodrele ka s. Jabukovcu i s. Komogovini, gde su za-držane otporom 1. udarne i 2. brigade 7. divizije NOVJ i 3. bataljona 2. brigade (moslavačke) 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske. Neprijatelj je popalio sela D. Pastušu, Mlinogu, Jabukovac. Tremušnjak i Svinjleu i istog dana se povukao u Petrinju.
- 27. oktobar** – U s. Gornjem Humeu na o. Braču formiran Bračko-šoltnnski NOP odred.
- 28. oktobar** – Iz rejona Perkovića delovi nemačke 114. lovačke divizije izvršili napad, u više pravaca, ka Trogiru i Splitu, ali ih je 9. dalmatinska brigada 20. divizije NOVJ, posle dvodnevnih borbi, odbacila u polazni garnizon.
- 29. oktobar** – Brodska NO brigada 12. divizije NOVJ i Osječki NOP odred zauzeli, posle 12-časovne borbe, s. Gašince (kod Đakova) koje je branilo 200 vojnika nemačkog SS policijskog bataljona. Poginulo je oko 150 nemačkih vojnika; zaplenjena je veća količina oružja i municije. Gubici jedinica NOVJ: 8 mrtvih i 18 ranjenih.
- Kod s. Borićevca jedinice 5. dalmatinske brigade 19. divizije NOVJ napale i razbile kolonu od 110 vojnika iz nemačke 373. legionarske divizije koji su isli iz Kulen-Vakufa za D. Lapac. Poginula su 33 a zarobljeno je 13 legionara i 1 nemački vojnik. Brigada je imala 1 ranjenog.
- Na putu D. Lapac – s. Nebljusi 1. bataljon 1. udarne brigade 6. divizije NOVJ napao nemačku auto-kolonu, te uništio 4 i oštetio 15 kamiona.
- 31. oktobar** – Kod s. Doljana 5. dalmatinska brigada 19. divizije NOVJ, posle osmočasovne borbe, odbila napad delova nemačke 373. legionarske divizije i odbacila ih u D. Lapac. Brigada je imala 6 mrtvih i 12 ranjenih, dok gubici neprijatelja nisu utvrđeni.
- Po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku. NO brigada »Braće Radić« 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske nazvana udarnom.
- Oktobar k.** – U Perušiću, po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku, formiran Lički NOP odred.
- Na o. Hvaru i o. Visu, po naređenju Štaba 8. korpusa NOVJ, formiran Hvarsко-viški, a na o. Korčuli Korčulanski NOP odred.
- Oktobar** Po naređenju Štaba 8. korpusa NOVJ formiran Dinarski NOP odred.
- Održana konferencija AFZ-a za okrug Karlovac.

MAKEDONIJA

- 1. oktobar** – Delegat CK KPJ i VŠ NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo uputio pismo u Debar, komandantu albanskog partizanskog bataljona »Hflđži Lješ«, u kome je izneo slabosti i greške rukovodstva ovog bataljona, koje su velikoalbanski elementi iskoristili za svoje ciljeve. U pismu se zatim ističe: da bi se otklonile greške i normalizovalo stanje u Debru i okolini potrebno je formirati SNO odbor i organizovati narodnu vlast na principu pune nacionalne ravnopravnosti, jačati bratstvo i jedinstvo makedonskog i šiptarskog naroda, razbiti velikoalbansku propagandu, formirati omladinski bataljon od šiptarske omladine itd.
- Balističke snage iz Gostivara, predvođene nemačkim oficirima, preduzele napad na slobodnu teritoriju u zapadnoj Makedoniji. Posle dvodnevne vrlo oštре borbe na pl. Bukoviku obezbedujući delovi Kičevskog bataljona (2. bataljona) prinudeni su na povlačenje ka Kičevu. Neprijatelj je imao oko 20 mrtvih, a bataljon 9 mrtvih, 2 ranjena i nekoliko nestalih. Na Bukoviku je poginuo i politički komesar čete Mirko Milevski, narodni heroj.
- Štab 2. operativne zone NOV i PO Makedonije izdao naredbu svim NO odborima 0 zabrani bespravne seče šuma na slobodnoj teritoriji Debarca.
- 2. oktobar** – Potisnuvši obezbedujuće delove i ovladavši pl. Bukovikom, oko 1000 balista napalo Kičovo i posle petočasovne borbe ovladalo gradom. Delovi Kičevskog (2. bataljona) 1 Kičevskog terenskog bataljona su se povukli ka s. Izvoru.
- Kod ž. st. Preseka jedinice Grupe bataljona uništile 6 lokomotiva. Narednih dana su na više mesta porušile prugu Kičeva – Ohrid, na delu pruge od Kičeva do s Botuna.

- Na pl. Kožufu partizanski bataljon 'Stražo Pindžur' iznenada napao nemačku posadu u rudniku hroma »Dudie«. Poginulo je 10 nemačkih vojnika. Bataljonu je prišlo oko 80 rudara. Zaplenjeno je: 13 pušaka, 1 automat, 1 p. mitraljez, veća količina dinamita 1 dr.
- 3. oktobar**
 - Stab 2. operativne zone NOV i PO Makedonije uputio pismo NO odborima no slobodnoj teritoriji Debarca: žito prikupljeno za partizanske jedinice treba, zbog preduzetih dejstava balističkih snaga u pravcu slobodne teritorije, prebaciti na sigurna mesta na pl. Karaormanu.
- 5. oktobar**
 - Oko 1000 balista, predvođenih nemačkim oficirima, ovladavši Kičevom, produžili napad ka slobodnoj teritoriji Debarca da bi stavili pod svoju kontrolu komunikacije koje vode za Strugu, Debar, i, dalje u Albaniju. Ovog i narednog dana jedinice Grupe bataljona i Kičevskog bataljona, u ogorčenim borbama kod s. Izvora, s. Malkovca, s. Popovca, s. Klenovca i s. Dušegubice uspele su da spreče prodror balista i da ih odbace ka Kičevu. Neprijatelj je imao oko 70 mrtvih i dosta ranjenih. Gubici grupe bataljona: 20 mrtvih, među kojima i politički komesar 1. operativne zone NOV i PO Makedonije Josif Josifovski Đorđe Sveštarot, narodni heroj (poginuo 6. oktobra).
 - U rejonu s. Stracina (kod Kumanova) Kumanovski NOP odred sačekao i razbio jednu potjeru bugarskih vojnika i policajaca. Neprijatelj je itnao 2 mrtva, 3 ranjena 1 3 zarobljena (među kojima i 1 oficira).
- Oktobar p.**
 - GS NOV i PO za Makedoniju Izdao Manifest u kome izlaže ciljeve i karakter NOB-a i perspektive Makedonije u bratskoj zajednici jugoslovenskih naroda. Manifest su oduševljeno primile široke narodne mase u Makedoniji.
 - U s. Izdeglavju (kod Ohrida), na zboru delegata opštinskih i seoskih NO odbora, izabran SNO odbor za Debarca (50 članova; njih 5 je ušlo u Izvršni odbor).
 - Na oslobođenoj teritoriji Debarca – Kopačka (kod Ohrida i Kičeva) mnogi učesnici ilindenskog ustanka 1903. godine dobrovoljno stupili u NOV radi odbrane slobodne teritorije.
 - Šarplaninski NOP odred krenuo sa pl. Sare, preko Albanije, za slobodnu teritoriju Debarca u zapadnoj Makedoniji.
 - Kod s. Tabanovca 1. četa Kumanovskog NOP odreda izvršila diverziju na pruzi Kumanovo – Preševo i prekinula je na nekoliko mesta.
- 6. oktobar**
 - Delegat CK KPJ i VS NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo izdao Glavnom štabu NOV i PO za Makedoniju direktivu o reorganizaciji jedinica u zapadnoj Makedoniji. Direktivom se predviđa formiranje dve udarne grupe bataljona: Prva – za dejstvo u rejonu Kičeva, Debra i Gostivara; Druga – za dejstvo u Debarcama i struškoj Malesiji.
 - U Debru formiran Debarski omladinski partizanski bataljon od omladinaca Makedonaca i Siptara iz debarskog i malesijsko-struškog kraja, jačine preko 150 boraca
 - Kuzman Josifovski Pitu, član Politbiroa CK KPM, koji se, po zadatku, nalazio u Skoplju, izvestio CK KP Makedonije u Debarcama da je uspostavio dobru vezu sa NO pokretima Srbije, Kosmeta i Bugarske.
 - Stab 2. operativne zone NOV i PO Makedonije izdao naredbu o formiranju komande mesta za teritoriju Debarca, a seoskim NO odborima stavio u zadatku da formiraju seoske straže radi odbrane sela od napada neprijatelja i radi čuvanja reda i mira.
 - Kod s. Vraneštice (blizu Kičeva) bugarska granična jedinica napala grupu boraca bataljona »Mirče Acev« i nanela joj gubitke od 2 mrtva i 2 zarobljena.
- 7. oktobar**
 - Kod s. Lazaropolja (blizu Debra) grupa boraca 1. operativne zone NOV i PO Makedonije napala balističke snage koje su došle radi pljačke i nanela im gubitke od 20 mrtvih.
 - Kod s. Dragomanea (blizu Kumanova) Kumanovski NOP odred vodio borbu protiv četnika. Poginulo je 9 četnika a 5 četnika je prišlo tom odredu.
- 8. oktobar**
 - GS NOV 1 PO za Makedoniju naredio jedinicama 1. i 2. operativne zone NOV i PO Makedonije da razoružavaju razbijene balističke grupe koje se po selima predstavljaju kao partizani.
 - Kod s. Podvisa (blizu Kičeva) iz zasede, delovi Grupe bataljona napali železničke transporte sa balistima koji su se posle neuspelih ofanzivnih dejstava povlačili iz s. Izvora za Kičevu. Balisti su toga dana i sutradan pretrpeli gubitke od 15 mrtvih.

1943. oktobar

SLOVENI.(A

oktobar 1943

10. oktobar

Naredbom delegata Povereništva GS NOV i PO za Makedoniju za 5. operativnu zonu Kumanovski NOP odred preimenovan u Skopsko-kumanovski i podeljen u dve čete. Odredu je za dejstvo odredena teritorija: Skopska Crna gora, kumanovski, kratovski i krivopalanački srez.

U/12, oktobar

Kod s. Dragomanea (blizu Kumanova) delovi Skopsko-kumanovskog i 2. južno-moravskog NOP odreda (u pokretu za Skopsku Crnu goru) vodili kraću borbu protiv bugarskog policijskog odreda i kumanovske kontra čete i produžili pokret preko s. Gradeca za s. Matejče. Neprijatelj je za odmazdu streljao 14 seljaka, pripadnika i simpatizera NOP-a.

14. oktobar

Kod s. Botuna (blizu Ohrida) NOP odred »Slavej« razbio balističku grupu koja je iz Struge pokušala da se probije na slobodnu teritoriju Debarca i spoji sa snagama koje su istovremeno imale da prođu sa pravca Kičeva. Neprijatelj je imao 4 mrtva 10 ranjenih.

Oktobar p.p.

Ukinuti štabovi 1. i 2. operativne zone NOV i PO Makedonije, pošto su njihove jedinice ušle u sastav Grupe bataljona, pod neposrednom komandom GS NOV i PO za Makedoniju.

Rasformiran Kičevski terenski partizanski bataljon čiji je deo ljudstva ušao u sastav Grupe bataljona.

Oktobar d.p.

Bugarske jedinice okupirale i drugi deo teritorije oko Prespanskog jezera, južno od linije s. Leskoec – s. Krani (sa selima: Ljubojno, Brajčino, Nakolec, D. Dupeni i Strbovo).

Kumanovska kontračeta spalila 16 kuća u s. Pelincu (kod Kumanova) i opljačkala selo.

21. oktobar

U s. Rudarima (kod Kumanova) 1. četa Skopsko-kumanovskog NOP odreda spalila policijsku stanicu i opštinsku zgradu.

22. oktobar

U Debru formiran Odred kosovsko-metohijskih bataljona, u koji su ušli partizanski bataljon Ramiz Sadik i »Boris Vukmirović« i glavnina Šarplaninskog NOP odreda. Pri formiranju je imao 222 boraca, od kojih 28 žena.

U Lukaru (na pl. Kožufu) bataljon »Strašo Pindžur« izvršio napad na bugarski granični pododsek. Posle kraće borbe, u kojoj su poginuli 1 oficir i 2 bugarska vojnika zarobio je 25 vojnika i 2 podoficira i zaplenio oko 60 pušaka, 1 p. mitraljez, dosta municije i druge spreme.

25. oktobar

Clan Politbiroa CK KP Makedonije Kuzman Josifovski Pitu uputio MK KPM u Prilepu direktivu o načinu organizovanja obaveštajne službe u pozadini, radu i zadaćima NO odbora, NOF-a, AFZ-a i omladinskih organizacija, korišćenju i rasturanju partiske štampe, čuvanju prikupljene hrane i podeli te hrane žrtvama fašističkog terora itd.

U s. Gradištu (kod Kumanova) grupa boraca 2. čete Skopsko-kumanovskog NOP odreda spilila opštinsku arhivu, zaplenila nešto oružja, novaca i druge spreme i podelila seljacima rekviriranu vunu. Bugarski policajci i Preševska kontračeta su stradan su za odmazdu streljali 5 ljudi i 2 žene iz toga sela.

28. oktobar

U s. Ostrovskom (kod Lerina, u Grčkoj) grupa boraca partizanskog bataljona »Strašo Pindžur« izvršila prepad na nemačku stražu kod žel. mosta, te ubila 2 1 zarobila 7 vojnika i zaplenila 1 mitraljez, 1 automat i dosta municije i druge opreme.

30. oktobar

Na Kajmakčalanu formiran 2. bataljon 3. operativne zone NOV i PO Makedonije od dolova bataljona »Strašo Pindžur«, rudara iz rudnika Dubice, novodošlih boraca i italijanske partizanske čete »Garibaldi«.

Oktobar k.

Bugarska policija u Skoplju, zahvaljući provali, uhapsila ceo Mesni komitet 1 nekoliko članova 5. oblasnog komiteta KP Makedonije.

Oktobar

U Kičevu izašao »Bilten« organ Mesnog odbora NO fronta Kičeva, posvećen oslobođenju grada.

SLOVENIJA

I. oktobar

Na području Kobarida, od Kobariškog i Bovškog partizanskog bataljona, formirana 2. slovenačka (soška) NO brigada jačine 5 bataljona. Njeno se operativno područje protezalo sve do Cedada.

- Na odseku St. Petar (sada: Pivka) — Divača 2. slovenačka NOU brigada »Ljubo Sercer«, boreći se protiv nemačkih jedinica, minirala i porušila prugu u dužini od 400 metara.
- Između s. Trojana i s. Lukovice (na putu Domžale — Celje) 6. slovenačka NOU brigada »Slavko Slander« uništila tt uredaje u dužini od 16 km. (Posećeno je 349 stušova i uništeno 65 komada kabla vojne linije od po 250 m).

U Kočevju otpočeo Zbor poslanika slovenačkog naroda, kome su prisustvovala 572 poslanika izabrana na slobodnim izborima 20—25. septembra. Na trodnevnom zasedanju Zbor je odobrio sve do tada donete odluke Izvršnog odbora OF i odlučio da se obrazuje Slovenski narodnooslobodilački odbor (SNOO), kao najviše narodno predstavništvo, s pravom izvršne i zakonodavne vlasti na teritoriji Slovenije.

2. oktobar

Kod s. La\Tice (blizu Ljubljane) 8. slovenačka NO brigada »Fran Levstik« vodila oštru jednodnevnu borbu protiv 3. bataljona nemačkog 19. SS policijskog puka i belogardističkih formacija, koji su, uz podršku tenkova, nadirali preko s. Podmolnika, s. Orlja i s. Lavrice. Neprijateljske kolone su odbačene prema Ljubljani, uz gubitke od 10 mrtvih. Uništeni su 1 tenk i 1 oklopna kola.

- U blizini s. Studene Gore (kod Ilirske Bistrice) nemačke motorizovane snage iz Trsta razbile 1. i 4. bataljon 11. slovenačke (brkinske) NO brigade. (Razbijeni delovi ovih bataljona su se prikupili na pl. Mašunu.)
- Kod Škofje Loke minerski vod »Grlnavec« Gorenjskog NOP odreda minirao prugu i izbacio iz koloseka vojni transportni voz, kojom prilikom je poginulo preko 100 nemačkih vojnika.

3. oktobar

- Kod s. Rakitne nemačka kolona iz Borovince napala jedinice P. slovenačke NO brigade i, posle oštре borbe, odbacila ih u rejon s. Pikovnik — s. Koščake — s. Sv. Vid (kod Cerknice).
- Kod s. Bezuljaka (blizu Cerknice) nemačke snage iz Rakeka napale 13. slovenačku (lošku) NO brigadu i, posle višečasovne borbe, odbacile je ka s. Begunju.
- U s. Prešnici (kod Divače) nemačke jedinice razbile 16. slovenačku (tržašku) NO brigadu.

4. oktobar

- U rejonu s. Dobec — s. Kožljek (kod Cerknice) 10. slovenačka (ljubljanska) NO brigada vodila oštре borbe protiv nemačkih snaga koje su nadiralo iz Borovnice i Rakeka. Ona ih je protivnapadom prinudila da se preko s. Padeža povuku u Borovnicu.
- U s. Podnartu (kod Radovljice) Jeseniška četa Gorenjskog NOP odreda napala žand. stanicu. U višečasovnoj borbi poginuo je veći broj žandarma. Uništeni su žeznička stanica i 2 vagona sa radio-aparatima.

5. oktobar

- U s. Gobama (kod Litije) 1. bataljon 5. slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar« napao nemačku posadu, ali se ova, posle kraće borbe, pod zaštitom magle, izvukla iz sela uz manje gubitke. Zaplenjena je veća količina oružja i ratne opreme.

5/6. oktobar

- U Rakek upala 13. slovenačka (loška) NO brigada. Boreći se protiv nemačke posade, ona je zapalila skladište na ž. st. i uništila rezervoar za vodu, a pred zoru se povukla.

6. oktobar

- U rejon Tolmina, ria osnovu naredbe Operativnog štaba za zapadnu Sloveniju, formirana Tolminska NO brigada, jačine 3 bataljona.
- Naredbom Operativnog štaba za zapadnu Sloveniju formirani Idrijski, Tolminski i Briško-beneški NOP odred.
- Kod s. Sv. Lenarta, s Ažle i s. Sv. Kvirina (blizu Cedada, u Italiji) jedinice 2. slovenačke (soške) NO brigade otpočele oštре borbe protiv nemačkih snaga koje su iz Cedada, preko s. St. Petra ob Nadiži i s. Klodiča, pokušale da uspostave vezu sa uporištim u Trbižu i Bovecu. Posle višednevnih borbi neprijateljske snage su odbijene uz gubitke od 30 mrtvih.
- U s. 2agi (kod Boveca) jedinice 2. slovenačke (soške) NO brigade zadržale nemačku kolonu koja je iz Boveca nadirala u pravcu Kobarida. Poginulo je ili je ranjeno 30 nemačkih vojnika. Uništen je 1 kamion.
- U s. Rečici ob Savinji (kod Mozirja) delovi 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slander«, u dvočasovnoj borbi, uništili žand. stanicu. Poginulo je 7 a zarobljeno je 6 žandarma. Zaplenjeno je 70 pušaka.
- U s. Vrhu (kod Mokronoga) jedinice 12. slovenačke (štajerske) NO brigade, posle kraće borbe, zauzele nemačko granično utvrđenje. Poginulo je 8 nemačkih vojnika, a ostali su pobegli.

7. oktobar

- U s. Preserju (kod Kamnika) 2. bataljon 9. slovenačke NO brigade napao nemačku posadu i snažnim jurišem je primorao da se, uz podršku tenkova, povuče, a potom porušio železničku stanicu, most i prugu
- Kod s. Barke, s. Misleča i s. Slivja 2. slovenačka NOU brigada Ljubo Sercer* vodila oštре borbe protiv nadmoćnih nemačkih snaga koje su iz s. Kozine i s. Divače nadirale u Brkine. Pošto je kod s. Skofja uništila nemački komion s vojnicima, ona o povukla ka pl. Mašunu.
- U s. Velič Vrhu (blizu Stične) 3. bataljon 8. slovenačke NO brigade »Frari Levstik« napao nemačko-belogradističku graničnu posadu. Posle kraće borbe posada je pobegla, ostavivši veću količinu oružja i municije.
- Između ž. st. Jevnica i ž. st. Kresnice (na pruzi Ljubljana — Zidani Most) minerska grupa 8. slovenačke NO brigade Fran Levstik« uništila nemački vojni transportni voz u kome se nalazio bataljon od oko 409 vojnika, 42 konja i 14 kamiona.
- U blizini s. Soteske (kod Novog Mesta) na oslobođenoj teritoriji održano partijsko savezovanje za čitavu Sloveniju.

8. oktobar

- U zaseoku Javorskem Križu (kod Stične) 3. bataljon 5. slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar« uništio nemačko graničko uporište. Poginulo je 12 nemačkih vojnika; zaplenjena je veća količina oružja 1 municije.
- Na Mozirskim planinama delovi 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slander« vodili teške borbe protiv nemačkih snaga koje su nadirale iz Mozirja i Soštanja.

10. oktobar

U rejonu s. Sv Kvirina i s. St. Petra ob Nadiži (kod Cedada, u Italiju jedinice 2. slovenačke (soške) NO brigade, posle petočasovne oštре borbe, odbilp napad nemačkih snaga koje su iz Cedada pokušale da se probiju do Kobarida.

U s. Plavama jedinice 1. slovenačke (soške) NO brigade napale nemačku posadu. Posle višečasovne borbe posada se povukla u Goricu. Uništeni su žel. stanica, električna centrala i most na putu Gorica — Sv. Lucija (sada: Most na Soči).

U s. Dolama i s. Kalu (kod Litije) jedinice 5. slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar« napale nemačku posadu. U oštrotj borbi poginuo je veći broj neprijateljskih vojnika a zarobljeno ih je 10. Zapaljene su zgrade u kojima je bila nastanjena posada.

11. oktobar

•edinice 4. slovenačke NOU brigade »Matija Gubec«, posle višednevnih borbi, uspele da se probiju u nemački garnizon Kostanjevicu. Zbog prodora jakih nemačkih tenkovskih snaga iz Brežica one su obustavile napade, ali su i dalje vodile teške odbrambene borbe.

Prvi bataljon 16. slovenačke NO brigade Janko Premrl Vojko« napao i, posle višečasovne borbe, zauzeo nemačku graničnu stanicu u s. Leskovici (kod Cerkna). Poginulo je 5 nemačkih vojnika, dok su se ostali povukli, ostavivši svu opremu i municiju.

12. oktobar

U s. Pečaru (kod Ljubljane) jedinice 8. slovenačke NO brigade Fran Levstik napale nemačku graničnu posadu. Posle kraće borbe posada je sva izginula. Zaplenjena je radio-stanica i nešto oružja.

Jedinice 12. slovenačke (štajerske) NO brigade posle višečasovne borbe, zauzele nemačko-belogradističko uporište s. St. Tanž (kod Mokronoga). Neprijatelj se povukao ostavivši veliku količinu oružja i municije.

13. oktobar

U s. Preski (kod Litije) jedinice 5. slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar« zauzele nemačko graničarsko uporište. Posada se, uz znatne gubitke, povukla ostavivši mnogo oružja i opreme.

13/14. oktobar

U s. Vinjem Vrhu (kod Krškog) 3. bataljon 4. slovenačke NOU brigade »Matija Gubec« napao nemačku posadu i na juriš zauzeo mesto. Samo deo posade uspeo je da se bekstvom spase

Kod s. Verda (na pruzi Ljubljana — Postojna) jedinice 14. divizije NOVJ, posle teških borbi protiv nemačkih snaga, porušile veliki železnički most (poznat kao Stampetov most). Poginulo je oko 70 nemačkih vojnika, a uništeni su 3 protivavionska topa, reflektor i 6 kamiona.

15. oktobar

- U s. Sovodenu (kod Cerkna) 16. slovenačka NO brigada »Janko Premrl Vojko«, posle višečasovne borbe, uništila uporište nemačke carinske straže i žandarmerije, u kome je poginulo 40 i ranjeno 30 nemačkih vojnika. Istovremeno su odbijeni pokušaji nemačkih jedinica iz Žirija i Gorenje Vasi da pruže pomoć napadnutoj posadi

1943. oktobar

SLOVENIJA

oktobar 1943.

Oktobar s.

Kod s. Cešnjica (blizu Smartna u Tuhlnju), od boraca 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slander« 1. Pohorskog partizanskog bataljona, formiran Fohorski NOP odred, jačine 2 bataljona¹.

16. oktobar

— Us. Cerknu (kod Idrije), na osnovu naredbe GS NOV i PO za Sloveniju, od dobrovoljaca iz jedinica u Slovenskom primorju formiran Zapadnokoruški NOP odred. On je istog dana upućen u Korušku.

Kod Kostanjevice 4. slovenačka NOU brigada »Matija Gubec« odbila napad jakih nemackih snaga iz Krškog. Poginuo je veći broj i zarobljeno je 5 neprijateljskih vojnika.

— U rejonu s. Mrzle Vodice i s. Crnog Luga (kod Gerova) nemacka motorizovana kolona iz Rijeke napala 2. slovenačku NOU brigadu »Ljubo Šcerer«. Brigada se posle višečasovne borbe povukla ka s. Biljevini i s. Tisovcu, a neprijatelj se probio u pravcu Gerova.

17. oktobar

— Naredbom Štaba 7. korpusa NOVJ, u cilju objedinjavanja dejstva i uspešnije odbrane jedinica na sektoru Brod na Kupi — Stari Trg — Kočevje, formiran Operativni štab. Pod njegovu su komandu stavljene 2. slovenačka NOU brigada »Ljubo Šcerer«, 9. slovenačka NO brigada, 14. slovenačka (železničarska) NO brigada, četa Komande mesta Kočevje i baterija haubica 149 mm.

— Po naređenju GS NOV i PO za Sloveniju rasformirana Snežniška NO brigada, a njenim ljudstvom popunjene jedinice 14. divizije NOVJ.

— Prethodnički delovi nemacke 71. pešadijske divizije, nastupajući iz Delnica, zauzeli Brod na Kupi.

I' oktobar

Kod s. St. Ožbalda, blizu Trojana (na putu Ljubljana — Celje). 6. slovenačka NOU brigada »Slavko Slander« napala nemacku motorizovanu kolonu i energičnim jurišem nanela joj znatne gubitke. Uništeno je više kamiona i 1 tenk.

U s. Pliskovici na Krasu (kod Trsta) 19. slovenačka NO brigada »Srećko Kosovel« posle kraće borbe, razoružala posadu od 200 karabinijskih i zaplenila 11 p. mitraljeza, 180 pušaka, 10 automata, mnogo municije i druge opreme.

20. oktobar

U blizini s. Rovta i s. Oštrog Vrha (kod Kranja) jaka nemacka kolona iz Škofje Loke napala 2. bataljon 7. slovenačke NOU brigade »France Prešern«. Posle višečasovne borbe napad je odbijen. Brigada se pred veće povukla prema s. Gabrškoj Gori i s. Poljanama (kod Škofje Loke).

21. oktobar

Na položajima pl. Goljak — s. Gomanjce (kod Klane) jedinice 1. slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič« zaustavile nemacku kolonu koja je nadirala iz Rijeke. U višečasovnoj oštroti borbi neprijatelj je pretrpeo znatne gubitke. Uništena su dva kamiona.

Posle borbi protiv 4. slovenačke NOU brigade 15. divizije NOVJ kod s. Sentjerneja i s. Skocijana nemacke snage zauzele Novo Mesto (koje su jedinice NOVJ držale od kapitulacije Italije).

Kod s. Srednjeg (blizu Cedada), na osnovu naredbe Operativnog štaba zapadnu Sloveniju, od Briško-beneškog i Tolminskog NOP odreda formirana 3. slovenačka (soška) NO brigada.

Iz Ogulina, Vrbovskog, Delnica i Mrzle Vodice jake snage nemacke 71. pešadijske divizije otpočele nastupanje ka slobodnoj teritoriji Slovenije. Posle dvodnevnih borbi neprijatelj je probio odbranu 1. udarne brigade i 2. NOP odreda 13. divizije NOVJ i 2. udarne brigade »Ljubo Šcerer« 14. divizije NOVJ na položajima Risnjak — Crni Lug — s. Kuželj — s. Skrad, izbio u Gerovo i Brod na Kupi, a odatle produžio nastupanje ka Kočevju.

22. oktobar

— Rasformiran Idrijski NOP odred, a na teritoriji Idrijskog i Dolomitskog NOP odreda i idrijskog okruga formirana Komanda Idrijskog Vojnog područja.

— Naredbom GŠ NOV i PO za Sloveniju preimenovan Operativni štab za zapadnu Sloveniju u 3. (alpsku) operativnu zonu NOV I PO Slovenije, pod čiju komandu su stavljene jedinice s teritorije Slovenskog primorja i Gorenjske do r. Save.

— Kod s. Broda Jurovskog (blizu Metlike) nemacke snage iz Karlovca napale jedinice 15. slovenačke (belokrangske) NO brigade i posle oštore višečasovne borbe zauzele Metliku.

* premi nekim podacima to je bilo 38. oktobra.

Na Trškoj gori 2. divizion 15. divizije NOVJ vodio višečasovnu oštru borbu protiv nemačke kolone koja je nadirala iz Novog Mesta i naneo joj gubitke od 19 mrtvih i 25 ranjenih. Divizion se naveće povukao ka s. Štravberku.

23. oktobar

U rejonu s. Škofljica — s. Lavrica — s. Orlje nemačke snage iz Ljubljane, podržane tenkovima, napale jedinice 8. slovenačke NO brigade »Fran Levstik«. Posle oštredetočasovne borbe neprijatelj je zaustavljen i uz znatne gubitke odbačen u Ljubljano.

Kod s. Leskove Doline jake nemačke snage iz Ilirske Bistrice i St. Petra na Krasu (sada: Pivka) napale na jedinice 1. slovenačke NOU brigade Tone Tomšič-, Posle vrlo oštredetočasovne borbe, u kojoj je pretrpeo znatne gubitke, neprijatelj se povukao u polazne garnizone.

U rejonu s. Brezovo — s. Ceplje — s. Dole nemačka kolona iz Litije napala 5. slovenačku NOU brigadu »Ivan Cankar« i posle višečasovne borbe zauzela s. Brezovo i s. Vodice.

U rejonu Mokronog — Tržiče jedinice 12. slovenačke (štajerske) NO brigade otpočele oštredetočasovne borbe protiv nemačkih snaga iz Sevnice. Neprijatelj je, i pored žilavog otpora, zauzeo Tržiče i u dva maha prodro u Mokronog, odakle je protivnapadom izbačen.

24. oktobar

Jake snage nemačke 71. pešadijske divizije, podržane tenkovima, nastupajući iz Gerova i Broda na Kupi, posle višečasovnih borbi protiv 14. slovenačke (železničarske) i 9. slovenačke brigade 18. divizije NOVJ. zauzele Kočevje.

25. oktobar

Naredbom GS NOV i PO za Sloveniju, od 17. oktobra, preimenovane 1, 2, 13. slovenačka (soška) NO brigada u 17, 18. i 20. slovenačku (sošku) NO brigadu a Goriška divizija NOVJ u 27. diviziju NOVJ.

Naredbom GS NOV i PO za Sloveniju rasformirana Tolminska NO brigada, a njenom ljudstvu uključeno u sastav 7. slovenačke NOU brigade -France Prešern«.

U rejonu Cerknica — Kožljek — Bezuljak 13. slovenačka (loška) NO brigada vodila oštredetočasovne borbe protiv nemačke tenkovske kolone iz Rakeka, a potom se, zbog nadmoćnosti neprijatelja, prebacila preko pruge Ljubljana — Trst na područje Dolomita.

26. oktobar

S vatrenih položaja kod s. Daljnog Vrha i s. Hudog 2. divizion 15. divizije NOVJ vodio višečasovnu borbu protiv nemačke kolone koja se probila iz Novog Mesta u pravcu Mirne Peči. Poginulo je 15 neprijateljskih vojnika i uništena su 3 automobila.

27. oktobar

Na ž. st. Otiški Vrh (između Dravograda i Slovenjgradeca) delovi Koruškog bataljona 4. (štajerske) operativne zone NOV i PO Slovenije bez borbe uništili postrojenja, zapalili 2 magacina sa delovima za lokomotive i električnim materijalom i uništili ili teže oštetili 7 lokomotiva.

Kod s. Kočevske Reke, s. Koča i s. Mlake 9. slovenačka NO brigada vodila višečasovnu borbu protiv nemačke motorizovane kolone koja se probila iz Broda na Kupi. Brigada se zatim, zbog nadmoćnosti neprijatelja, povukla ka pl. Travnoj gori i s. Gotenici (blizu Kočevja).

U s. Globodolu (kod Mirne Peči) 12. slovenačka (štajerska) NO brigada napala nemačku kolonu koja se probila iz Novog Mesta ka Trebnju. Za odmazdu zbog pretrpljenih gubitaka nemački vojnici su spalili s. Globodol.

Kod Boveca, s. Srpenice i na pl. Stolu otpočele petodnevne oštredetočasovne borbe jedinica 18. slovenačke (soške) NO brigade protiv nemačkih snaga koje su nadirale prema Kobaridu. Posle više uzastopnih napada i protivnapada neprijatelj je zauzeo s. Zagorje s. Srpenicu i s. Trnovo, a 31. oktobra i Kobarid. Poginuo je ili je bio ranjen veliki broj nemačkih vojnika.

28. oktobar

U rejonu s. Mirna — s. Čatež — s. V. Loka (kod Trebnja) otpočele trodnevne teške borbe 5. slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar« protiv jakih nemačkih motorizovanih delova koji su napadali iz Novog Mosta, Mokronoga i Litije. Za odmazdu zbog teških gubitaka, nemačke jedinice su popalile više sela, ubijajući civilno stanovništvo.

28/29. oktobar

Kod s. Koritnice (blizu Tolmina) minerski vod 7. slovenačke NOU brigade »France Prešern« srušio 120 m dugačak železnički most na r. Bači.

1943. oktobar

SRBIJA

oktobar 1943

29. oktobar — U s. Treblji (kod Gorenje Vasi) 1. bataljon 16. slovenačke NO brigade Janko Premrl Vojko« napao nemačku posadu. Posle višečasovne borbe u kojoj je pretrpela znatne gubitke, posada se, uz prihvat pristiglog pojačanja, povukla u Gorenju Vas.
- ,iil. oktobar — U s. Smartnom ob Dreti (kod Mozirja) 6. slovenačka NOU brigada Slavko Slander« posle dvočasovne borbe, uništila nemačku žand. stanicu, u kojoj su poginula 2 žandarma. Zaplenjeno je 28 pušaka i 2 automata.
Kod s. Temenice i s. Bukovice (blizu Stične) jake nemačke snage napale 2. i 3. bataljon 10. slovenačke (ljubljanske) NO brigade. Posle višečasovne borbe bataljoni su se povučali m-ema s. Mekinjama uz gubitke od 1 mrtvog i 1 ranjenog.
- Kod s. Loga (blizu Skofje Loke) 1. četa Gorenjskog NOP odreda napala nemačku auto-kolonu (10 kamiona i dvoja oklopna kola) i nanelo neprijatelju znatne gubitke.
31. oktobar — U rejonu s. Znojila, s. Muljave, s. Crnela, s. Stranske Vasi i s. Hudog nemačke snage iz Stične i Trebnja napale jedinice 5. slovenačke NOU brigade »Ivan Canknr* i 10. slovenačke (ljubljanske) NO brigade. Posle višečasovne borbe brigade su se, zbog intervencije neprijatelja iz Zužemberka, povukle u rejon s. Vrh — s. Mevce — s. Potok (kod Grosuplja). Poginulo je 14 i ranjen je veći broj nemačkih vojnika dok su jedinice NOVJ imale 1 mrtvog i 1 ranjenog.

SRBIJA

1. oktobar - U blizini ž. st. Ledinci delovi 1. sremskog NOP odreda minirali prugu s. Beočin — Petrovaradin i uništili lokomotivu i 1 vagon putničkog voza.
- 1/2. oktobar Kod s. Venčana (blizu Arandelovea) 1. šumadijski udarni partizanski bataljon u borbi ubio oko 60 i ranio i zarobio veći broj četnika.
2. oktobar — Delegat CK KPJ i VS NOV i POJ Svetozar Vukmanovic Tempo uputio direktivno pismo Oblasnog komitetu KPJ za Kosovo i Metohiju u vezi sa izvesnim slabostima u nacionalnom pitanju, pitanju granica i nekim drugim pitanjima. Sem toga, on ga obaveštava o formiranju 1. i 2. kosovskog partizanskog bataljona i traži da se sedište Oblaj.nog komiteta preseli iz Sar-planine u Metohiju i da se obrazuje Povjereništvo Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo.
- Kod s. Rudovaca (na pruzi Arandelovac — La'revac) 1. šumadijski udarni partizanski bataljon ošteto teretni voz i zarobio 4 vojnika SDS
- Kod s. Šljivara (blizu Zaječara) udružene nemačke, bugarske i četničke jedinice napale bataljon Zaječarsko-timočkog NOP odreda. Protivnapadom bataljon je prvo razbio četničke, a zatim nemačke i bugarske jedinice i odbacio ih ka Zaječaru. Poginulo je 17 nemačkih vojnika i 1 bugarski oficir, dok je bataljon imao 2 mrtva i nekoliko lakše ranjenih.
- Duž pruge između s. Beške i s. Cortanovaca nemačke jedinice obesile 11 ljudi i 10 žena iz s. Beške (kod Indije).
3. oktobar — U Starom Vrbasu 3. bačko-baranjski NOP odred zapalio kudeljaru, te je izgorelo oko 400 vagona kudelje.
- 3/4. oktobar — U Blace (kod Prokuplja) upali delovi 3 bataljona 1. južnomoravskog NOP odreda I zapalili zgradu poreske uprave.
4. oktobar — Poljoprivrednu školu u Leskovcu zapalio 2. bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda. te je u njoj skoro potpuno izgorelo nemačko skladište hrane.
5. oktobar — Na pl. Rudniku, po naredenju GS NOV i PO za Srbiju, od delova I. šumadijskog 1 Kosmajskog NOP odreda i 1. šumadijskog udarnog bataljona formirana 1. šumadijska NO bricada sastava dva bataljona ukupne jačine oko 450 boraca.
- PK KPJ za Vojvodinu uputio partijskim rukovodstvima u pozadini i vojsci direktivu za najširu mobilizaciju svih ljudskih i materijalnih snaga.
- U više sela zapadnog Srema, a naročito u Lipovcu. Batrovčima, Strošincima, Račinovcima i Soljanima, 2. sremski NOP odred preuzeo desetodnevno Čišćenje narodnih izdajnika. On je ubio preko 25 i ranio veći broj neprijateljskih vojnika i narodnih izdajnika.
- Oktobar p. — U s. Dešilovu (kod Prokupljaj) obrazovan SNO odbor koji je obuhvatao deo teritorije dobričkog i prokupačkog sreza na levoj obali r. Toplice.

- Iz Poljske dovedena u Srem nemačka 1. kozačka divizija i raspoređena grupno duž komunikacije Petrovaradin — Zemun — Srem. Mltrovica — Ilok radi učešća u operaciji protiv snaga NOV i PO Vojvodine
- 5/6. oktobar**
- U s. Dobanovcima (kod Zemuna) jedna četa 3. bataljona 1. sremskog NOP odreda, posle četvoročasovne borbe protiv žandarma, likvidirala 3 bunkera i zapalila zgradu opštine i sve spise u pošti. Poginula su 2 i ranjena 2 žandarma a zaplenjeno je: puškomitrailjer, 18 pušaka, 5500 metaka i dosta druge opreme.
- 6. oktobar**
- U s. Kupinovu (u južnom Sremu) delovi 3. bataljona 1. sremskog NOP odreda napali grupu od 89 četnika koji su došli iz Srbije radi formiranja svojih jedinica. U tročasovnoj borbi je poginulo 17 i zarobljeno 4 četnika, dok su ostali proterani preko Save, kojom prilikom se više njih udavilo.
- 7. oktobar**
- Kod s. Višnjićeva (u Bosutskim šumama), po odluci GS NOV i PO za Vojvodinu, formirana 4. vojvodanska NOU brigada jačine 3 bataljona.
- 8. oktobar**
- U s. Cumiću (kod Kragujevca) jedan bataljon 1. šumadijske NO brigade iz zasede ubio 2 nemačka oficira i nemačkog inspektora rudnika za Balkan, a zatim kod s. Ramaće razbio jednu četničku brigadu (iz Korpusa Gorske garde). Poginulo je 10 četnika.
 - Kod s. Sidskih Banovaca Diverzantska grupa 2. sremskog NOP odreda minirala prugu Šid — Vinkovci i uništila lokomotivu i 6 vagona teretnog voza. Za odmazdu je ustaška policija sledećeg dana na tom mestu obesila 20 talaca iz Sida,
- A. oktobar**
- Između s. Tovarnika i s. tlače (kod Sida) Diverzantska grupa 2. sremskog NOP odreda minirala prugu, usled čega je oštećena lokomotiva i prevrnuto se 5 vagona nemačkog brzog voza.
- 10. oktobar**
- GS NOV i PO za Srbiju izdao naredbu da se 11. oktobra formira 1. južnomoravska NO brigada (sastava: tri udarna bataljona) i reorganizuje 1. južnomoravski NOP odred.
 - U s. Ljuberadi (kod Babušnice) jedan bataljon 2. južnomoravskog NOP odreda napao bugarsku pograničnu jedinicu, ali zbog pristizanja pojačanja iz Pirot morao je odustat od napada baš kada je neprijatelj bio pred uništenjem. Gubici neprijatelj:) : 30 mrtvih i ranjenih. Bataljon je imao 9 ranjenih.
 - U Blace (kod Prokuplja) upali delovi 3. bataljona 1. južnomoravskog NOP odreda i zapalili zgradu sreskog načelstva.
- 11. oktobar**
- U s. Obraždi (kod Lebana), po naredenju GŠ NOV i PO za Srbiju, od boraca 1. južnomoravskog NOP odreda formirana 1. južnomoravska NO brigada, sastava: tri bataljona (2 udarna i 1 omladinski), ukupne jačine 576 boraca. Istovremeno je preformiran 1. južnomoravski NOP odred u četiri bataljona svaki od po 120—150 boraca. Svečanom formiraju brigade prisustvovalo je nekoliko hiljada ljudi i omladine iz Puste reke, Jablanice i Toplice.
 - U s. Divošu (kod Srem. Mitrovice) delovi 1. bataljona 1. sremskog NOP odreda, posle kraće borbe, odbili napad odeljenja vojnika iz nemačke 1. kozačke divizije i naneli mu gubitke od nekoliko mrtvih, dok se 1U »Kozaka predalo sa oružjem
 - U s. Silbašu (kod Bač Palanke) mesni rodoljubi likvidirali dva provokatora i agenta madarske policije.
 - U s. V. Moštanici (kod Obrenovca) delovi Kosmajskog NOP odreda spalili opštinsku zgradu, prekinuli tī. linije i ubili 6 četnika.
- 12. oktobar**
- Na putu između s. Tovarnika i s. Ilinaca (kod Sidala) delovi 2. sremskog NOP odreda napali odeljenje biciklista iz nemačke 1. kozačke divizije. Poginulo je 9 vojnika a zaplenjeno 12 bicikla i automati.
 - Između Sida i s. Gibarca Diverzantska grupa 2. sremskog NOP odreda minirala prugu, izbacila iz šina lokomotivu i uništila 3 vagona i 3 cisterne.
 - između ž. stanica Koševi i Čitluk (na pruzi Kruševac — Kraljevo) delovi Rasinskog NOP odreda zauzaviti mešoviti voz, pa lokomotivu pod punom parom pustili ka Kruševcu a ostali deo kompozicije zapalili.
 - U okolini Brusa bugarski vojnici, u petodnevnom krstarenju po selima, spalili veći broj kuća, pljačkali i silovali. Naročito su stradala sela: Sošići, Zarevo i Lević.

I. i. oktobar

- Pošto je do 8. oktobra završeno »čišćenje«, istočnog Srema, nemačke policijske snage i delovi nemačke 173. rezervne i 1. kozacke divizije, s linije Ilok — Petrovaradin — Srem. Karlovci — Irig — s. Vrdnik — s. Ležimir, uz sadejstvo artiljerije, tenkova i avijacije (ukupno oko 28.000 vojnika), otpočeli koncentrična dejstva protiv jedinica NOV i PO na Fruškoj gori. Deo 1. sremskog NOP odreda veštim manevrom se izvukao iz obruča (veća grupa preko druma s. Svišć — s. Ležimir u zapadni deo Fruške gore, a manja ka Rakovačkom majdanu, blizu Petrovaradina). Neprijatelj je do 17. oktobra masovno ubijao, hapsio, zlostavljao i pljačkao stanovništvo fruškogorskih sela. Potpuno su porušena sela Rakovac i Ledinci, dok je samo u s. Neštinu pobijено 71, u s. Suseku oko 100 i u ruševinama manastira Dipše 34 rodoljuba.

- Na pruzi Lajkovac — Aranđelovac jedinice 1. šumadijske NO brigade uništete lokomotivu i 8 vagona teretnog voza, demolirale ž. st. Darosavu (sada: Partizani) i zarobile 3 neprijateljska vojnika.
- Između Vranja 1 s. Krive Feje diverzantska grupa 2. južnomoravskog NOP odreda posekla tt linije.

J4. oktobar

- Kod s. Radosina (blizu Vranja) dva puka bugarskih vojnika i oko 800 policijaca opkolili dva bataljona 2. južnomoravskog NOP odreda. Posle tročasovne borbe bataljoni su se probili ka Gradskoj reci. Štiteći odstupnicu poginuo je zamenik komandanta bataljona Sinadin Milenović narodni heroj. Bugarske jedinice su popalile sela Stol, Radosin i Rakov Dol, a u više sela streljale po 30–70 ljudi.
- Borci i rukovodioci 1. južnomoravske NO brigade položili zakletvu i uputili pozdrave VS NOV i POJ, vrhovnom komandantu Josipu Brozu Titu, GS NOV i PO za Srbiju i PK KPJ za Srbiju, zavetujući se da će u borbi protiv okupatora i njegovih slugu istrajati do konačnog oslobođenja naših naroda.

U s. Ugrinovcima (na pruzi G. Milanovac — Ljig) delovi 1. šumadijskog NOP odreda zapalili zgradu ž. slanice i opštinsku arhivu i demolirali uređaje u zgradi pošte

15. oktobar

- U rejonu s. Binovca, s. Suvodola i s. Drugovca (kod Smedereva) oko 800 četnika napalo Kosmajski NOP odred. Odred je, posle osmočasovne borbe, jurišem razbio četnike. Poginulo je oko 20, ranjeno preko 40 i zarobljeno 29 četnika. Odred je imao 3 poginula. Zaplenjeno: 3 p. mitraljeza i 35 pušaka s municijom.
- U s. Kušiljevu (kod Svilajnca) delovi Požarevačkog NOP odreda odbili napad četnika i vojnika SDS, a zatim se prebacili u rejon s. V. Sela.

Oktobar p.p.

- U sastavu Zaječarsko-timočkog NOP odreda formirana dva bataljona, svaki od po 00–70 boraca. Prvi bataljon je dejstvovan u širem rejonu Knjaževca, a 2. bataljon u Krajini.
- Osnovan SNO odbor za srez miliševski.

15/16'. oktobar

- U Lazarevac upale jedinice 1. šumadijske NO brigade, te demolirale uređaje u pošti i ž. stanicu, porušile prugu na više mesta i spalile arhive kvizilinskih ustanova. U kraćoj borbi poginulo je 6 i zarobljeno 7 neprijateljskih vojnika.

IG. oktobar

Kod s. Ručića (blizu G. Milanovca) tri brigade četničkog Korpusa gorske garde napale Cačanski NOP odred »Dragiša Mišović« i jednu četu 1. šumadijskog NOP odreda, koji su se pod borbom povukli ka s. Takovu uz gubitke od 3 poginula i 2 ranjena. Četnici su imali 5 mrtvih i 5 ranjenih.

Na pruzi Bač. Palanka — s. Gajdobra Diverzantska grupa 3. bačko-baranjskog NOP odreda posekla 60 tt stubova i uništila postrojenja.

17. ukUibar

U s. V. Selu (kod Požarevca) četnička Vrbnička brigada napala delove Požarevačkog NOP odreda. Posle oštре borbe četnici su proterani u pravcu s. Vrbniče uz gubitke od 5 mrtvih i 8 ranjenih.

Kod s. Umke (blizu Beograda) prešao preko r. Save u Srbiju novoformirani 2. bataljon 1. sremskog NOP odreda (Sremski bataljon), prateći grupu od 10 viših rukovodilaca koje je VS NOV i POJ uputio iz istočne Bosne, preko Srema, GS NOV i PO za Srbiju.

IS. oktobar

U s. Kosmači (kod Kuršumlije) ojačan bataljon 122. puka bugarske 27. pešadijske divizije i delovi SDS napali 1. južnomoravsku NO brigadu i 4. bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda. U šestočasovnoj borbi jedinice NOVJ su jurišem prinudile neprijatelja da se u neredu povuče ka Kuršumliji, nanevši mu gubitke od 23 poginula (medu kojima su 1 pukovnik i 2 niža oficira). Gubici jedinica NOVJ: 1 mrtav i 8 ranjenih. Kasnije pristigle bugarske jedinice iz Prokuplja, za omazdu. su spalile s. Kosmaču.

- U s. Silbašu (kod Bač. Palanke) mađarski vojnici uhapsili 18 rodoljuba i ubili sekretara SK KPJ bačkopalanačkog sreza koji je pokušao da se probije iz obruča.
 - Kod s. Radevice (blizu Vranja) poginuo komandir Omladinske čete 2. južnomoravskog NOP odreda Toma Ivanovu- Pera Mačkatovac, narodni heroj.
19. oktobar
- Između s. Ilače i s. Sidskih Banovaca (kod Sida) Diverzantska grupa 2. sremskog NOP odreda minirala prugu i uništila lokomotivu i 4 vagona nemačkog brzog voza.
 - Kod s. Rogače jedinice 1. šumadijske NO brigade odbile napad Sreskog odreda SDS iz Sopota, a između s. Stojnika i s. Guberevca odbile napad 1. bataljona SDS.
 - Kod s. Barajeva (blizu Beograda) Kosmajski NOP odred i 2. bataljon 1. sremskog NOP odreda odbili napad četnika, jedinica SDS i SDK i odbacili ih ka b. Ralji.
20. oktobar
- Između s. Zagrade i s. Borovca (kod Zaječara) delovi četničkog Knjaževačkog korpusa napali 1. bataljon Zaječarsko-timočkog NOP odreda. U jurišu kojim je odbijen napad četnika poginuo je sekretar OK KPJ za Zaječar Mija Stanimirović Duško, narodni heroj.
 - Kod s. Cukljenika (blizu Leskovca) 1. bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda odbio napad odreda SDS iz Leskovca nanevši mu gubitke od 10 mrtvih i 4 ranjena.
 - Kod s. Tumbe (na pl. Kukavici) delovi 1. bataljona 1. južnomoravskog NOP odreda napali bugarsku posadu granične karaule, te ubili 17 bugarskih vojnika i zaplenili njihovo oružje i opremu.
 - U Kobilju (kod Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda iz zasede uništili putnički automobil i ubili 4 nemačka vojnika.
 - U Zemunu, po odluci SK KPJ, dva omladinca likvidirala naimenovanog četničkog vojvodu za Srem, srez zemunskl i grad Zemun a krajem meseca i sekretara četničkog odbora.
21. oktobar
- Nastavljujući i dalje akcije u Sremu nemačka 1. kozačka divizija, delovi 173. rezervne divizije i policijske jedinice preduzeli čišćenje terenau između r. Bosuta i r. Save. Druga i 4. vojvođanska NOU brigada i deo 2. sremskog NOP odreda pod borbom su se povukli ka r. Savi i zajedno sa GS NOV i PO za Vojvodinu prebacili iz rejona šume Lisnika (kod Srem. Rače) u istočnu Bosnu. Glavnina 2. sremskog NOP odreda sa dolom 1. odreda probila se iz obruča u zapadni deo Fruške gore. Neprijatelj je do 27. oktobra pljačkao i terorisa stanovništvo ovoga kraja, pobio mnoge istaknute simpatizere NOP-a i spalio s. Jamenu, gde je streljao 30 staraca.
 - U blizini s. Ilinaca (kod Sida) 1. četa 2. sremskog NOP odreda iznenada napala bombama ustašku kolonu. U tročasovnoj borbi neprijatelj je pretrpeo gubitke od oko 150 mrtvih, dok je četa imala samo 1 mrtvog i 1 ranjenog.
 - Iz s. Obilića, s. Kosovog Polja i drugih sela oko Prištine 33 nova borca prešli demarkacionu liniju i stigli na teritoriju Jablanice, gde su se priključili 1. južnomoravskom NOP odredu. (Od njih i od novodošlih boraca kasnije je formiran Kosovski partizanski bataljon.)
22. oktobar
- Između s. Guberevca i s. I. Isovića (na pi. Kosmaju) I. Šumadijska NO brigada posle kraće borbe razbilo jedan bataljon četničkog kosmajskog korpusa.
- 22/23. oktobar
- U Kruševac upao vod Rasinskog NOP odreda i zapalio tri odeljenja fabrike vagona. Time je fabrika bila onesposobljeno za rad.
23. oktobar
- U s. Darosavi (sada Partizani, kod Arandelovea) 1. Šumadijska NO brigada vodila borbu protiv bugarskih jedinica, delova četničkog Kosmajskog Korpusa I korpusa gorske garde, nanevši im gubitke od 8 mrtvih i 10 ranjenih.
25. oktobar
- Stab 2. bataljona 2. južnomoravskog NOP odreda izdao proglašenje narodu pčlinjskog preševskog i krivopalanačkog sreza: ukazujući mu na izdajnički rad četnika, poziva ga da stupa u partizanske redove.
 - Na ž. st. Trnavac (kod Zaječara) 2. bataljon Zaječarsko-timočkog NOP odreda napao 1 razoružao odeljenje bugarskih vojnika, sačekao putnički voz i u njemu zarobio 2 nemačka vojnika i 4 vojnika SDS, zatim, ukrcavši se u voz, razoružao bugarske posade na ž. st. Cokonjar i ž. st. Tabakovac. Dalje izvođenje akcije prekinuo je otpor bugarske posade na ž. st. Brusnik. Bataljon je zaplenio celokupno naoružanje i opremu bugarskih vojnika i demolirao navedene ž. stanice.
26. oktobar
- U s. Darosavi (sada: Partizani, kod Arandelovea) 1. Šumadijska NO brigada 1 delovi 1. Šumadijskog NOP odreda vodili tročasovnu borbu protiv nemačkih vojnika i delova SDS. Neprijatelj je nateran u bekstvo ka Arandelovcu, ostavivši 5 kamiona, koje su jedinice NOVJ zapalile. Poginulo je 5, a ranjeno 10 neprijateljskih vojnika.

Brigada i odred su imali: 4 mrtva. Istog dana došlo ie do spajanja 2. bataljona 1. sremskog NOP odreda sa 1. šumadijskom brigadom.

U s. Rgotini (kod Zaječara) 2. bataljon Zaječarsko-timočkog NOP odreda porušio postrojenja fabrike kvarca i zapalio 3 kamiona.

U manastiru Sv. Prohoru Pčinjskom (kod Kumanova) bataljon 2. junžomoravskog NOP odreda napao bugarsku posadu, ali je posle devetočasovne borbe, zbog snažnog otpora iz utvrdenih zgrada, odustao od daljih napada. Poginulo je 9 i ranjeno nekoliko bugarskih vojnika. Bataljon je pretrpeo gubitke od 3 mrtva, a zaplenio je p. mitraljez i 4 puško.

26/27. oktobar

Četvrta krajiška udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ napala i razbila četnike, odbacivši ili preko Uvea, i oslobođila Novu Varoš. Gubici neprijatelja: 38 mrtvih i 17 zarobljenih.

27. oktobar

U s. Dučini (kod Sopota) četnički Avalske, Rudnički i Valjevski korpus i Korpus gorske garde s konjičkim eskadronom SDS (ukupno oko 4000 ljudi) opkolili 1. šumadijsku NO brigadu, 2. bataljon 1. sremskog NOP odreda, 1. sumadijski i Kosmajski NOP odred. U oštrom borbi jedinice NOVJ su razbilo neprijateljski obruc, ubile oko 40 i zarobile 30 četnika, uništile štab četničkog Avalskega korpusa s kojim su bili jedna delegacija Draže Mihailovića i 15 pratileaca, a potom produžile pokret ka pl. Kosmaju.

Kod s. Rujkovca ina putu Lebane — Medveda) 2. bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda napao iz zasede 2 kamiona sa oko 70 nemačkih vojnika i vojnika SDS. Poginulo je 14 nemačkih vojnika i 5 vojnika SDS. dok se ostatak spasao bekstvom. Zapaljena su oba kamiona, a zaplenjeni su 2 mitraljeza, 7 pušaka i 3 pištolja.

28. oktobar

Između s. Bogojevca i s. Rujkovca (na putu Lebane — Medveda) 1. južnomoravska NO brigada i 2. bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda sačekali u zasedi oko 250 bugarskih vojnika koji su pošli da izvuku nemačke vojнике izginule prethodnog dana kod s. Rujkovca. Poginulo je 83. ranjeno preko 50 i zarobljeno 17 bugarskih vojnika, dok se ostatak spasao bekstvom. Istovremeno je u susrotnoj borbi natjerano u bokstvo oko 200 bugarskih vojnika i koji su iz Lebane pošli u pomoć napadnutoj koloni. Zaplenjeno: minobacač, 4 mitraljeza, 3 p. mitraljeza, 40 pušaka, 12.000 metaka. 100 šinjela i dosta drage opreme. Gubici brigade i odreda: 5 mrtvih i 5 ranjenih.

28/29. oktobar

U s. Zdravinju (kod Kruševca) delovi četničkog Rasinskega korpusa napali Rasinski NOP odred. Borba je vodena 32 časa, posle čega je Rasinski NOP odred bio pri-nudjen da se povuče za Toplicu.

29. oktobar

Za odmazdu zbog pretrpljenih gubitaka 27. i 28. oktobra kod s. Rujkovca. bugarski vojnici spalili veći broj kuća u selima: Bogojevcu, I.alinovcu, Bučumetu i Rujkovcu (kod Lebane).

Jedinice 4. krajiške udarne i li) krajiške udarne brigade 5 udarne divizije NOVJ i 2. proleterska NOU brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ zauzele Priboj

30/31. oktobar

Kod s. Moljaka, s. Baćevca i s. Boždarevca (blizu Obrenovca) 1. šumadijska NO brigada, u oštrom borbi protiv četničkog Avalskega korpusa ubila 17 četnika.

31. oktobar

Kod s. Novog Rakovca (blizu Petrovaradina) delovi 1. semskog NOP odreda minerali prugu i uništili lokomotivu i 3 vagona putničkog voza. Pri napadu na zaustavljeni voz poginuo je 1 ustaša i 1 domobran a ranjen 1 ustaša i 1 domobran

Oktobar

Kod s. Teške (na pruzi Niš — Stalač) 3 bataljon i. južnomoravskog NOP odreda minom prevrnuo nemački transportni voz. u kome je poginulo oko 70 vojnika.

U rudniku uglja ^obra sreća, (kod Zaječara) bataljon Zaječarsko-timočkog NOP odreda demolirao postrojenja i onesposobio električnu centralu

U Sremu obrazovan Inicijativni odbor (od 4 člana) kao više rukovodstvo i organ narodne vlasti u Vojvodini (u novembru preimenovan u Pokrajinski NO odbor Vojvodine).

Formiran opštinski NO odbor za s. Granicu i s. Borovac (kod Lebane).

U s. Karađordevu i s. Banatskom Dvoru (kod Zrenjanina) osnovani MNO odbori.

Stab 1. južnomoravskog NOP odreda izdao naredbu kojom zabranjuje rad opštinskih uprava i seoskih kmetova.

Na terenu Kos. Mitrovice. Trepće Zvečana i Vučitrna. zbog provale, nomačke okupatorske vlasti pohapsile većinu članova Partije i SKOJ-a i i/vestan broj pristašica NOP-a.